

CONN
IGGULDEN

VALKA
RÚZÍ

DRAK

Válka růží 4

Drak

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

≡ KNIHA ZLIN

Conn Iggulden
Válka růží 4: Drak – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

VÁLKA
RUZÍ

The image features a stylized title in a blackletter font. The word 'VÁLKA' is on the top line and 'RUZÍ' is on the bottom line. The letters are bold and have decorative flourishes extending from them. Two ornate, symmetrical floral ornaments are placed around the text: one above the 'VÁLKA' and one below the 'RUZÍ'. The ornaments have a central circular motif with a grid-like pattern, surrounded by stylized petals and leaves. The entire design is set against a plain white background.

CONN
IGGULDEN

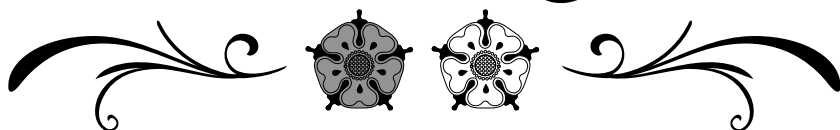
VÁLKA
RŮZÍ

DÍL IV. DRAK

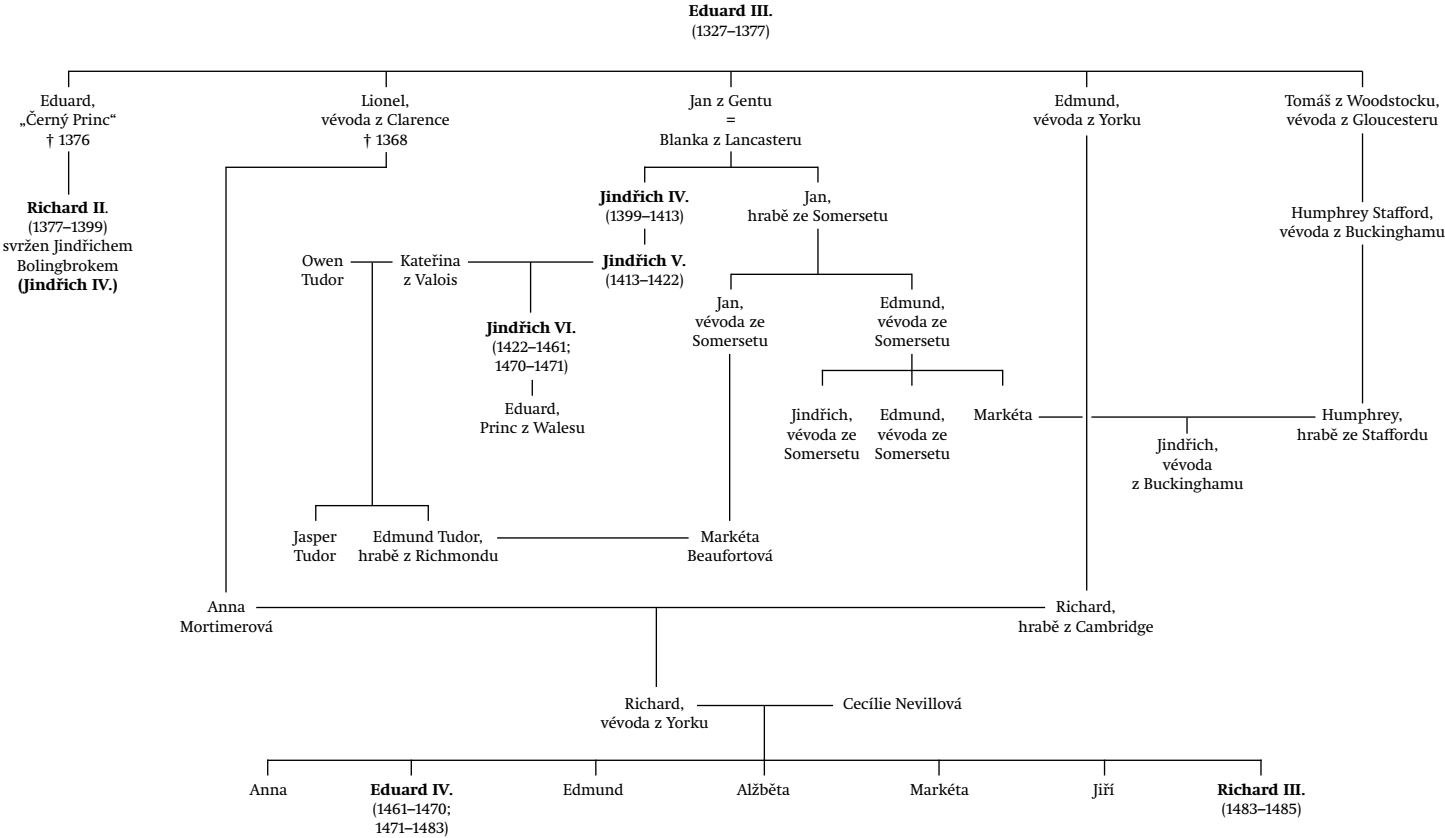
PŘELOŽIL
IVAN
RYČOVSKÝ

Mé matce

RODOKMENY
A PŘEHLED
VYSTUPUJÍCÍCH
POSTAV

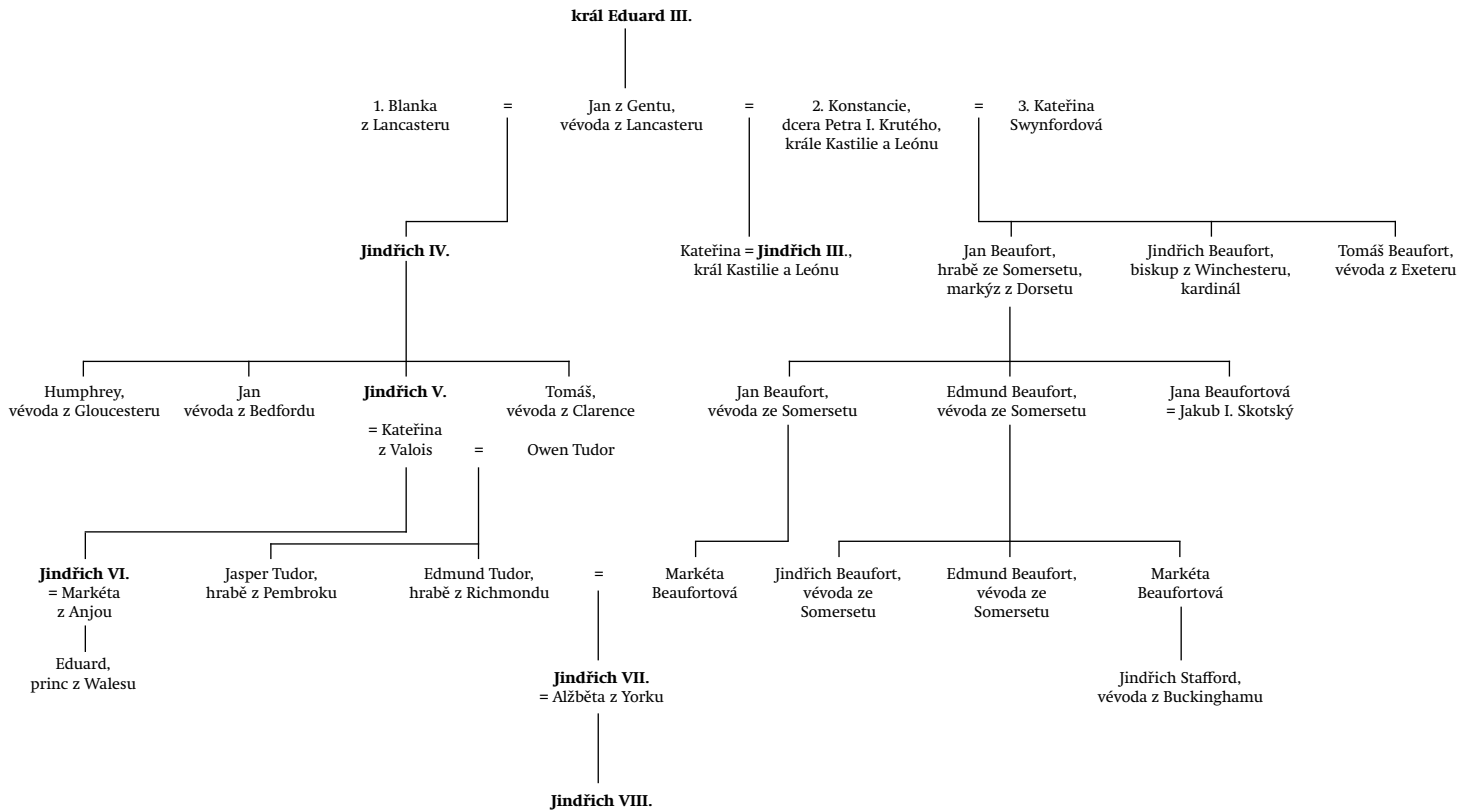

Rodokmen anglických králů

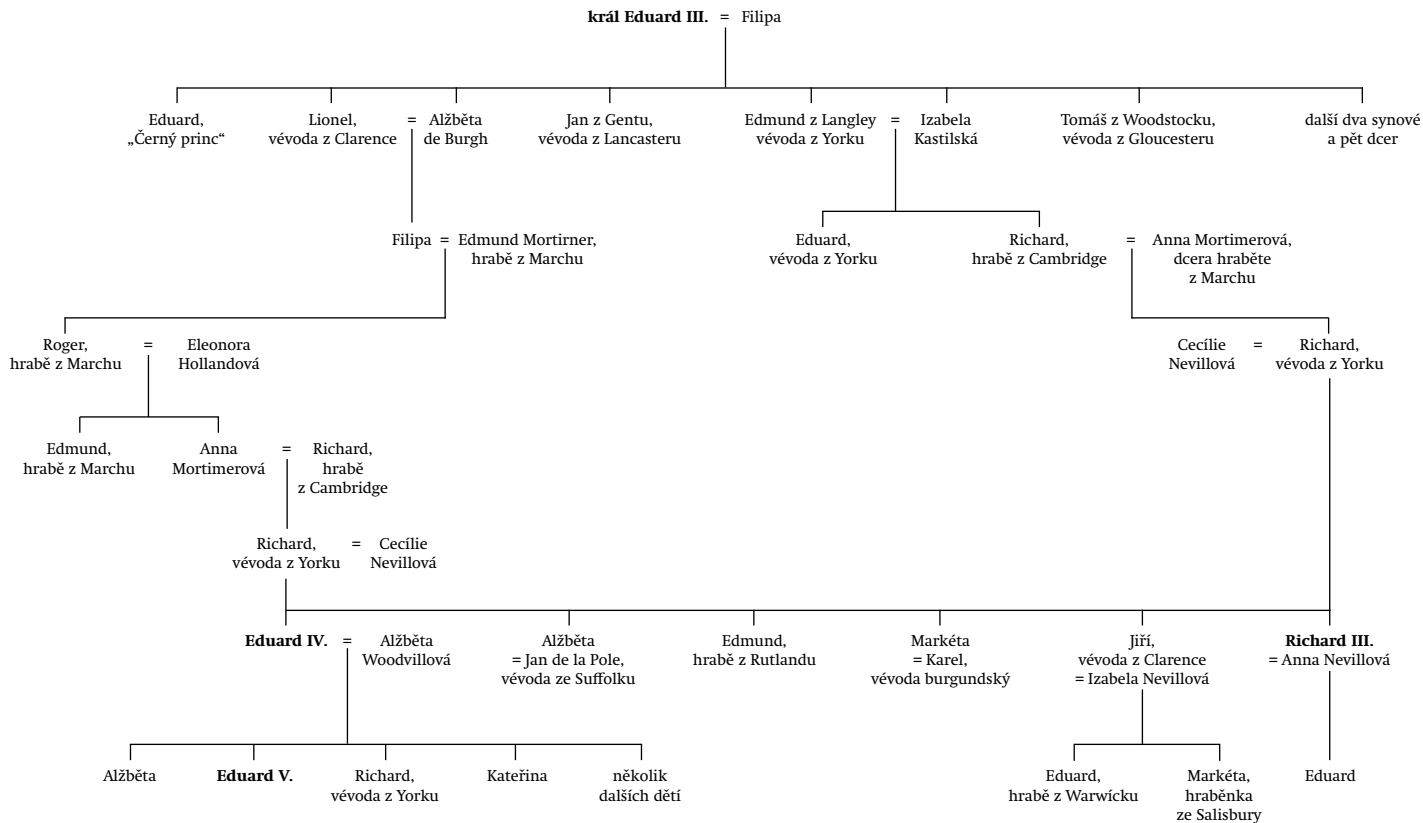

Lancasterové

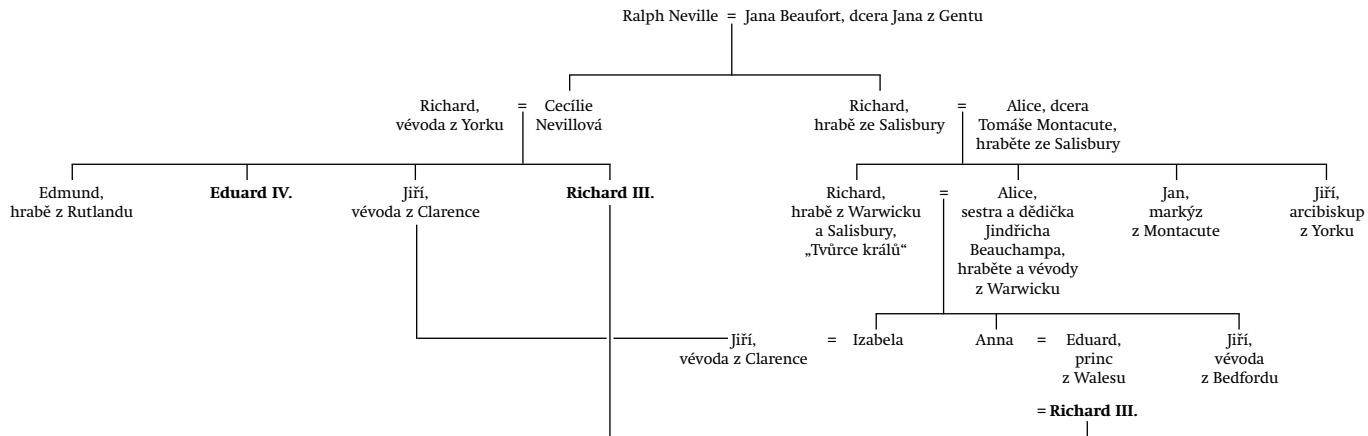

Yorkové

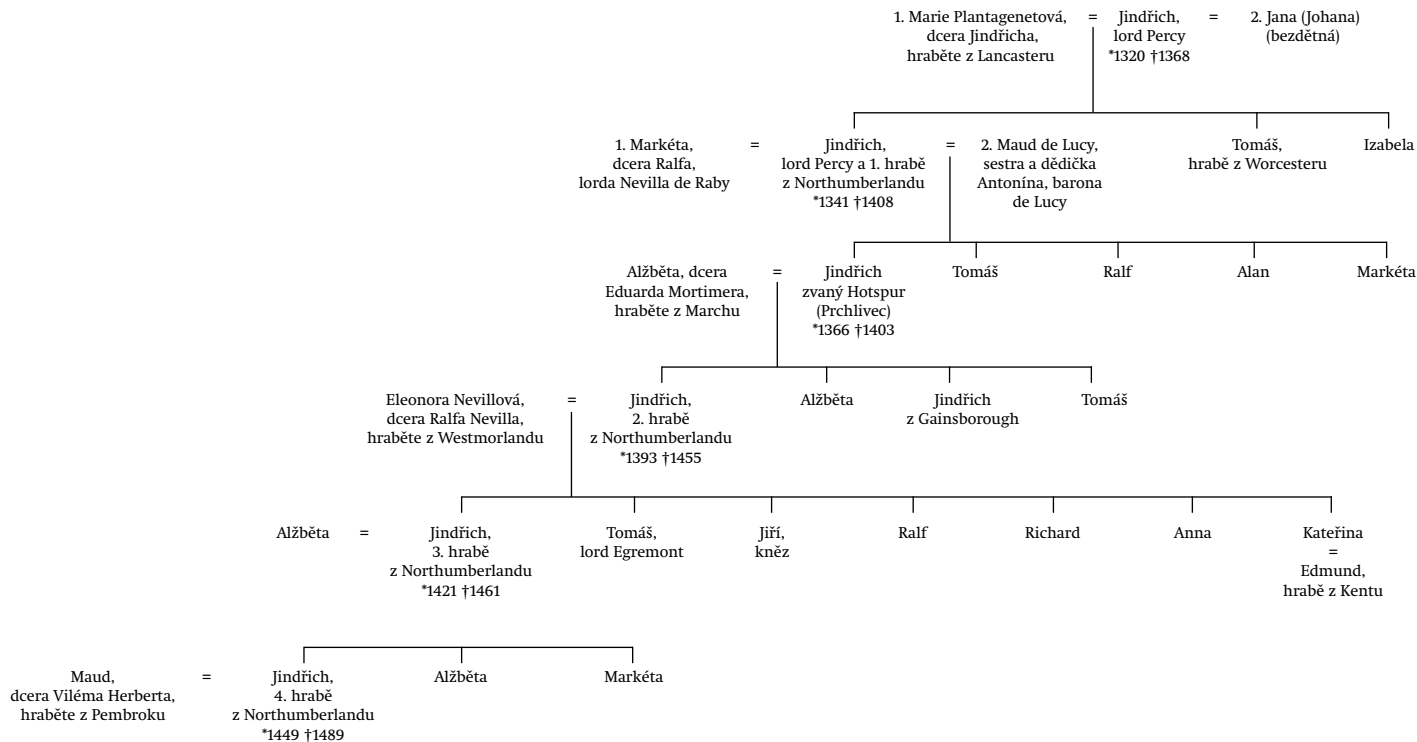

Nevillové

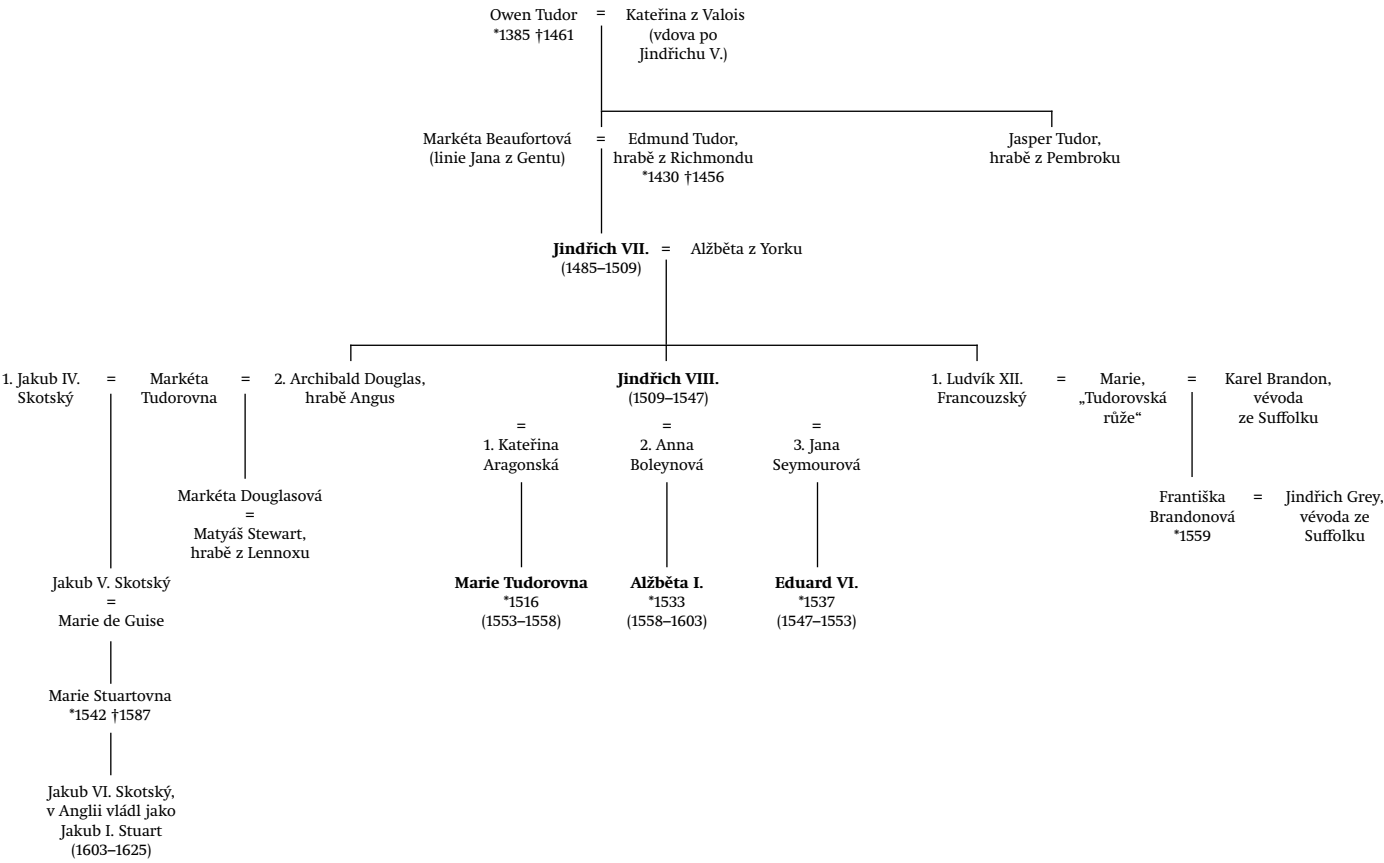

Percyové

Tudorovci

Osoby vystupující v knize

Královna Markéta/Markéta z Anjou	manželka Jindřicha VI., dcera Reného z Anjou
lady Markéta Beaufortová	praprapravnučka Jana z Gentu, Matka Jindřicha Tudora
Tomáš Bouchier	arcibiskup z Canterbury
Derihew (Derry) Brewer	vrchní vyzvědač Jindřicha VI. a královny Markéty
Jindřich Stafford, vévoda z Buckinghamu	stoupenec Richarda, vévody z Gloucesteru
Karel Smělý, vévoda burgundský	protivník krále Ludvíka XI., spojenec Eduarda IV.
Jiří, vévoda z Clarence	bratr Eduarda IV. a Richarda, vévody z Gloucesteru

Jan Courtenay, hrabě z Devonu	účastník bitvy u Tewkesbury na straně královny Markéty a prince z Walesu
Eduard IV.	anglický král, syn Richarda z Yorku
Eduard V.	starší syn Eduarda IV., jeden z „princů v Toweru“
Jindřich Holland, vévoda z Exeteru	stoupenec Jindřicha VI. a královny Markéty
Richard z Gloucesteru	syn Richarda z Yorku, bratr Eduarda IV. a Jiřího z Clarence, pozdější král Richard III.
baron Vilém Hastings	lord komoří Eduarda IV.
Jindřich VI.	anglický král, syn Jindřicha V.
Tomáš Kempe	londýnský biskup
Eduard z Lancasteru	syn Jindřicha VI. a královny Markéty, princ z Walesu

Jacquetta Lucemburská	matka Alžběty Woodvillové
Ludvík XI.	francouzský král, bratranec královny Markéty
Jan Neville, baron (markýz) Montagu	bratr hraběte z Warwicku
Jan Morton	biskup z Ely
Jiří Neville	arcibiskup z Yorku, bratr hraběte z Warwicku
Anna Nevillová	dcera hraběte z Warwicku, manželka Eduarda z Lancasteru a poté Richarda z Gloucesteru
Isabela Nevillová	dcera hraběte z Warwicku, manželka Jiřího, vévody z Clarence

Jan de Mowbray, vévoda z Norfolku	původně stoupenec Jindřicha VI., později Eduarda IV. a Richarda III.
Jindřich Percy, hrabě z Northumberlandu	hlava rodu Percyů; původně stoupenec Jindřicha VI., později vlažný přívrženec Richarda III.
Jan de Vere, hrabě z Oxfordu	stoupenec Jindřicha VI. a královny Markéty, později Jindřicha Tudora
Vilém Herbert, hrabě z Pembroke	strážce Jindřicha Tudora na hradě Pembroke
Antonín Woodville, hrabě Rivers	švagr Eduarda IV.
Edmund Beaufort, vévoda ze Somersetu	stoupenec královny Markéty a Eduarda z Lancasteru
lord Tomáš Stanley	správce královské pokladny a nevlastní otec Jindřicha Tudora

sir Vilém Stanley

bratr lorda
Stanleyho a velitel
oddílů lorda Hastingse,
bojoval na straně
Eduarda IV. a později
Jindřicha Tudora

Robert Stillington

biskup z Bathu a Wellsu

Rhys ap Thomas

velšský kapitán bojující
u Bosworthu na straně
Jindřicha Tudora

Edmund Tudor

manžel Markéty
Beaufortové,
otec Jindřicha Tudora;
zemřel za moru
roku 1456

Jasper Tudor

bratr Edmunda Tudora,
strýc Jindřicha Tudora

Owen Tudor

otec Edmunda a Jaspera
Tudora, popraven
po bitvě
u Mortimer's Cross

Richard Neville (mladší), hrabě z Warwicku	syn hraběte ze Salisbury, po jehož smrti se stal hlavou rodu Nevillů, později zvaný „tvůrce králů“; někdejší stoupenec Eduarda IV., přispěl ke znovunastolení Jindřicha VI.
baron Jan Wenlock	stoupenec královny Markéty a prince z Walesu
Alžběta Woodvillová (Greyová)	manželka Eduarda IV.
Hrabě z Worcesteru	stoupenec Eduarda IV. a konetábl Anglie
Anna, Brigita, Kateřina, Cecílie, Marie a Alžběta z Yorku	dcery Eduarda IV. a Alžběty Woodvillové
Richard ze Shrewsbury, vévoda z Yorku	mladší syn Eduarda IV, jeden z „princů v Toweru“

Co předcházelo

V Anglii patnáctého století žily dva mocné rody spojené krevním poutem. Starší větev, Lancasterové, držela trůn po tři generace, dokud u krále Jindřicha VI. nepropukla těžká choroba. Pak se moci chopila mladší linie, Yorkové, a následovala válka.

Protože dva králové panovat nemohli, spojil se Eduard z Yorku s hrabětem z Warwicku a roku 1461 rozhodl spor na bitevním poli. Dům Lancasterů byl poražen. Královna Markéta prchla i se svým synem do Francie a její manžel Jindřich skončil v londýnském Toweru.

Král Eduard IV. se oženil s Alžbětou Woodvillovou, která jej poštvala proti Warwickovi. Ten po nekonečných ústřích vyrazil do protiútku, zmocnil se Eduarda a uvěznil jej. Warwick také svolil, aby se jeho vlastní dcera provdala za králova bratra Jiřího, vévodu z Clarence.

Ačkoli Warwick nakonec Eduarda propustil, jejich přátelství byl konec. Obvinění z velezrady vznesená proti Warwickovi přiměla krále, aby k hraběti vyslal ozbrojence se zatykačem.

Závěr románu *Dynastie* popisuje Warwickův útěk. Hrabě opustil Anglii v doprovodu dcery ve vysokém stupni těhotenství a zetě, Jiřího z Clarence. Uprchlíkům nebylo umožněno vplout do bezpečného přístavu, dítě se narodilo na moři a zemřelo. Warwick i Clarence, opuštění přáteli i rodinami, se ocitli ve francouzském vyhnanství.

Francouzský král Ludvík XI. vycítil vzácnou příležitost. Poskytl Warwickovi a Clarencovi armádu žoldnéřů i lodě k jejich přepravě. V září 1470 byli oba zpátky u břehů Anglie. Mohutná vichřice před sebou hnala zlaté, rudé a bílé listí a nikdo netušil, jak se jim podaří přistát. Nadešel čas pomsty.

ČÁST PRVNÍ

1470

„Kdo zradil, tomu již nevěř víc.“

William Shakespeare, Jindřich VI., 3. část

Řeka se kroutila kolem hradu Pembroke jako had. Zimní slunce barvilo zdi do ruda a nad okolím se vypínal mohutný donjon, vysoký jako katedrála a skoro stejně pyšný.

Na cestě před hradní branou si cizí jezdec složil ruce na rozsoše sedla a palcem přejížděl po rozšklebeném švu. Jeho kůň byl unavený, padala mu hlava a mezi kameny nerostlo nic k snědku. Ve srovnání se strážnými, kteří shlíželi dolů, byl Jasper Tudor umouněný jako pasáček. Vlasy měl spečené prachem cesty, takže připomínaly přischlý hadr. Splývaly mu až na ramena a zastíňovaly mu tvář před zapadajícím sluncem: den se ukládal k spánku. Ačkoli byl unavený, nepřestal ani na okamžik těkat očima a sledovat každý pohyb na hradbách. Pokaždé když se někdo ze strážných otočil do vnitřního nádvoří nebo shlédl dolů na některého z důstojníků, Jasper to viděl, naslouchal a odhadoval. Věděl, kdy se zpráva o jeho přítomnosti donese k hradnímu pánovi. Věděl, kolik schodů musí ten člověk zdolat, aby se dostal k vnější bráně, zapřené železnou závorou, která představovala pouze první z tuctu obranných prvků proti možnému útoku.

Jasper v duchu počítal, aby zapudil hněv, jenž jím lomcoval při pomýšlení, že stojí právě tady. Představoval si každý zákrut kameného schodiště uvnitř brány a zkřivil ústa, když spatřil, že na cimbuří vystoupil Vilém Herbert. Mladý hrabě na něj shlížel z výšky a v návalu emocí mu na tváři vystoupily skvrny. Novému pánovi Pembroku bylo pouhých sedmnáct let a tento mladý výtržník se zarudlou tváří se stále ještě nevzpamatoval z otcovy smrti. Zdálo se, že hrabě Herbert špatně snáší pohled na snědého šlachovitého muže, jenž na něj zdola upírá zrak. Bylo to patrné z jeho výrazu i z toho, jak zarýval tlusté ruce do kamene.

Jasper Tudor býval kdysi, zhruba před deseti lety, sám hrabětem z Pembroku. Stěží dokázal zachovat klid, když na něj teď z jeho vlastních hradeb drze civěl muž, který byl o polovinu mladší než on.

Hrabě Vilém Herbert na jezdce chvíli jen zíral a oči se mu zúžily, jako by právě spolkl zvlášť nechutné sousto. Mladík měl velkou hlavu, ne tlustou, ale širokou, korunovanou ulízanými, rovně zastřiženými vlasy. Pod jeho soustředěným pohledem kývl Jasper Tudor na pozdrav. Dost svízelné by bylo i jednání s mládencovým otcem, ale ten už nežil.

Sir Herbert starší nezemřel pokojnou smrtí a nevydobył svému rodu žádné nové pocty. Nepřišel o život při žádném smělém činu, ale byl bez dlouhého rozmyšlení zabit poté, co Warwick zajał krále Eduarda. Tuto drobnou ztrátu, kterou v té době nikdo nezaznamenal, zastínil daleko větší hřích, jehož se Warwick dopustil, když vztáhl ruku na krále. A celé město Pembroke se zahalilo do smutku.

Jasper Tudor v houstnoucím soumraku nervózně polkl. V kamených štěrbinách zdí probleskovaly zákmity světla, jak za nimi přeshlapovali muži v brnění. Tudor je pozoroval, ale věděl, že mu to k ničemu není. Před šipkou z kuše by neutekl.

Po obloze se valily mraky, osvětlované zespodu posledními paprsky slunce. Mladému hraběti tam nahoře se nakonec mlčení začalo zajídat. Ano, poskytovalo mu mírnou výhodu a měl právo cítit žal i vlastní nadřazenost, ale sedmnáctiletý chlapec obvykle nezůstane ledově klidný tak dlouho jako čtyřicetiletý muž.

„Nuže? Co zde pohledáváte, Mistře Tudore?“ Zdálo se, že mladého hraběte tak trochu těší, že jezdce nemusí oslovovat šlechtickým titulem. Jasper Tudor byl nevlastním bratrem krále Jindřicha. Lancasteři jej vyzdvihli hodně vysoko a on se za ně na oplátku bil. Stanul na bojišti proti osmnáctiletému Eduardovi z Yorku, obrovi, jenž tehdy ještě stále běsnil i truchlil pro otcovu smrt. Jasper potlačil zachvění

při vzpomínce na hromotluka v rudé zbroji, stejně krvavé jako odlesk slunce na zdech hradu Pembroke.

„Dej vám Bůh dobrý den, poroučím se vaší přízni. Připlul jsem k těmto břehům z Francie, abych byl rychlejší než všechny zprávy. Už se vám donesly noviny z Londýna?“

„Upadla by vám vaše velšská huba, kdybyste mne oslovoval ,vaše lordstvo?“ zeptal se Vilém Herbert. „Jsem hrabě z Pembroke, Mistře Tudore. Jestli přicházíte k mé bráně prosit o jídlo nebo peníze, budete zklamán. Nechte si své noviny. Vaše lancasterské hordy ani váš otrhaný a vězněný král mi nemají co rozkazovat. Můj otec položil život za právoplatného krále Anglie, Eduarda z Yorku.“ Mladý muž zvedl koutek úst a tvář se mu zkřivila. „Zatímco vy, Tudore, jste – pokud vím – stíhán *attainderem*, ztratil jste čest, tituly i statky. Měl bych vás dát na místě zabít! Pembroke je můj. Všechno, co patřilo mému otci, je mé!“

Jasper přikývl, jako by snad právě vyslechl návrh, který stojí za zvážení. Viděl, že mladík velkohubým chvástáním zakrývá vlastní slabost. Znovu zalitoval, že před sebou nemá starého hraběte, který byl čestný muž. Ale tak to chodilo už od začátku války. Dobří mužové umírali a zanechávali po sobě syny, aby pokračovali v jejich díle, ať už v dobrém nebo ve zlém. Jasper potřásl hlavou a spleené prameny vlasů se rozhoupaly. On sám patřil ke generaci synů a zřejmě ani nedosahoval velikosti svého otce Owena. Ještě horší bylo, že si za ty roky ve vyhnanství nenalezl manželku a nezplodil vlastní potomky. Kdyby mu jeho bratranec, francouzský král, neudělil apanáž, pomyslel si Jasper, mohl docela dobře zemřít hladu, opuštěný a bez peněz. Přesto zůstal věrný králi Jindřichovi a královně Markétě z Anjou, i v její porážce a neštěstí.

Na okamžik sklopil zrak. Hraběcí pohrdání zmrazilo jeho naděje. Ale stál před Pembrokem a ten starý hrad mu kdysi patřil. Ještě pořád v něm rozeznával bolestně známou strunu a už jen to, že tady

mohl být, mu dodávalo zvláštní útěchu; byl v pokušení natáhnout ruku a dotknout se kamenů. Nemohl připustit, aby ho v dohledu těch zdí někdo zahanbil. Znovu zvedl hlavu.

Uvnitř hradu stále žila osoba, kterou miloval tak, jak jen může otec milovat syna – pravý důvod jeho návštěvy. Jasper Tudor nepřijel na Pembroke, aby někoho obviňoval nebo se mstil. Nevyzpytatelnost lidského osudu jej povolala z Francie domů a on požádal Warwicka, zda by si mohl vyřídit jistou soukromou záležitost. Když se velké loďstvo vydalo na širé moře, jeho loď jako jediná vyrazila na západ.

Jasper se rozhlédl po celé délce cimbuří, ale dosud ani koutkem oka nezahlédl bratrova syna, který byl již čtrnáct let držen v poručenské péči – nebo jako vězeň.

„Vždycky jsem si říkal, že Pembroke je něco jiného než rušný Londýn s jeho starostmi a obchodem,“ řekl Jasper a zvedl hlas. „Mám za sebou dva těžké týdny strávené na cestě. Střídal jsem koně. Dá se to stihnout, ale není to snadné. A v zimě je na cestách takové bahno, že je lépe plavit se podél pobřeží Cornwallu, i když plavba trvá přinejmenším stejně dlouho a je nebezpečnější. Pokud jde o mne, děším se těch zimních bouří, které mohou rozlomit trup vpůli a zahubit všechny, kdo dávají svůj život všanc na otevřeném moři. Bůh buď milostiv jejich duším.“

Slova mu sama plynula ze rtů a hraběcí pohled byl víc a víc skelný, až mladík nakonec zmateně zavrtěl hlavou.

„Do hradu nevstoupíte, Mistře Tudore,“ vyštěkl. Ztratil poslední zbytek trpělivosti. „Nechte si své velšské triky, bránu vám neotevřu. Řekněte, co máte na srdci, a pak se vraťte do svých vlhkých lesů a tábořišť a k pytlacení zajíců. Žijte si jako špinavý a hladovějící lupič, jímž jste, zatímco já si budu užívat pohodlí Pembroku, jehněčích pečinek a všech výhod, které mi přináší důvěra krále Eduarda.“

Jasper si přešel po bradě hřbetem palce, aby na sobě nedal znát záblesk hněvu. Hrad Pembroke stále miloval, každý kámen i oblouk,

každou síň i zatuchlou spižírnu plnou vína, obilí a naložených skopových i kozích kýt. Lovíval všude kolem a Pembroke považoval za svůj domov víc než kterékoli jiné místo na světě. Už od dětství snil o tom, že by jednou mohl vlastnit vznešené šlechtické sídlo. Když se mu to splnilo, byl Jasper Tudor spokojen. Jako syn obyčejného vojáka po ničem jiném tolik netoužil.

„Ať už se vám to doneslo, nebo ne, vaše lordstvo, karta se obrátila. Hrabě Warwick je zpátky v Anglii s loďstvem a armádou.“ Jasper zaváhal a hledal správná slova. Mladý hrabě, který z něj nespouštěl oči, se při vyslovení toho jména vyklonil a sevrhel kameny cimbuří tak pevně, jako by chtěl nějaký kus odlomit a mrštit jej dolů. Jasper pomalu pokračoval a dával si záležet, aby se jeho slova rozléhala co nejdál od brány.

„Znovu nastolí Lancastery, vaše lordstvo. Vypálí žhavým železem staré rány a s Yorky bude konec. Neříkám to jako výhrůžku, ale abych vám poskytl radu a vy jste se mohl rozhodnout, na čí stranu se přidáte, dřív než se vás na to třeba zeptá někdo jiný s mečem v ruce. Takže – přišel jsem si pro svého synovce, vaše lordstvo. Pro Jindřicha Tudora, syna mého bratra Edmunda a Markéty Beaufortové. Je v pořádku? Je u vás v bezpečí?“

Hrabě z Pembroku už už otevíral ústa k odpovědi, když Jasper konečně zahlédl pohyb na hradbě a spatřil bílou tvář lemovanou hustými černými vlasy. Byl to bezpochyby jeho synovec, ještě nedorostl do výšky muže. Jasper na sobě nedal znát, že jej viděl.

„Nemáte na něj žádné právo!“ utrl se Vilém Herbert a vycenil zuby. „Můj otec zaplatil tisíc liber, aby se mohl stát jeho poručníkem. Vidím roztřepený okraj vašeho pláště, Tudore. Vidím tu mastnotu a špínu. Vráťte mi těch tisíc liber?“ Uštěpačný škleb mu ztuhl na rtech, když Jasper Tudor sáhl za sebe pro balíček v plátně a kůži, který měl připevněný u boku. Uchopil jej, zatřásl jím a zlaté mince uvnitř zazvonily.

„Vrátím,“ řekl, ale v jeho hlase nezazněla ani stopa vítězoslávy. Na hraběti bylo znát opovržení a Jasper věděl, že mu peníze nepomohou.

„Opravdu? A máte v tom svém vaku taky...“ Vilém Herbert pohyboval ústy, jako by mu hrdlo zalepila nějaká hustá hmota, a zalykal se přitom vzteky, „... všechny ty roky, co trval jeho výcvik? Všechn čas, co mu otec obětoval? Všechnu důvěru?“ Chrlil teď ze sebe slova rychleji a vracela se mu sebejistota. „Ten měsíc je moc malý, než aby se do něj tohle všechno vešlo, Tudore!“

Jasper věděl, že nakonec vše dopadne tak, jak si přeje mladý hrabě, bez ohledu na to, co tu zaznělo nebo kdo z nich měl navrch. Jediný člověk bránu hradu nepřekoná. Ani deset tisíc lidí by to nedokázalo.

Jasper balíček s povzdechem znovu schoval. Alespoň vrátí francouzskému králi půjčku a nestane se jeho otrokem. Přetřel si čelo, jako by ho zmáhala únava, aby muž stojící třicet stop nad ním neviděl, kam směřuje jeho pohled, a zatím pátral očima po synovci. Nechtěl, aby si chlapce všiml někdo jiný a poslal ho pryč. Kdyby se na něj obrátil přímo, nenávist čišící z Viléma Herberta by mladému Tudorovi dokázala připravit trpké chvíle, a snad by ho dokonce ohrozila na životě. Když Jasper znovu promluvil, bylo to určeno nejen novému hraběti z Pembroke, ale i uším Jindřicha Tudora.

„Tohle je příležitost projevit trochu dobré vůle, vaše lordstvo,“ zavolal. „Co bylo, bylo, naši otcové leží v hrobě. Vy stojíte tam, kde jsem kdysi jako hrabě stál já – a Pembroke je váš. Roky plynou, můj pane, a my nemůžeme odčinit ani den ani vrátit jedinou hodinu a rozhodnout se jinak a lépe, kdyby nám ta možnost byla dána.“ Mlčení hraběte Herberta mu dodalo odvahu. Mladík se alespoň zdržel dalšího klení a vyhrožování.

„Eduard z Yorku je někde na severu, vaše lordstvo, daleko od armád a paláců. A teď už je pro něj příliš pozdě!“ pokračoval Jasper

hrdě, aby jeho hlas slyšeli všichni. „Warwick se vrátil do Anglie! S nesmírnou spoustou mužů, které sebral v Kentu a Sussexu, ba i ve Francii. Když lidé jako on promluví, i králové se naklánějí blíž, aby jim neuniklo jediné slovo. Jsou z jiného těsta než vy nebo já, můj pane. Poslyšte, hrabě Warwick osvobodí Jindřicha z Lancasteru z Toweru a vrátí mu korunu. Je to váš legitimní král – a můj nevlastní bratr! Teď bych rád odvedl svého synovce do Londýna, vaše lordstvo. Žádám vás v dobré víře a důvěře ve vaše milosrdenství, abyste ho předal do mé péče. Zaplatím, co na něj váš otec vynaložil, i kdybych se měl vydat ze všech peněz.“

Zatímco hovořili, na hradbách se objevily pochodně i uzavřené lucerny a zdálo se, že pohltily poslední zbytky denního světla. Tíráda dozněla a Vilém Herbert, ozářený zlatistými odlesky, dlouho neotálel.

„Ne!“ zvolal. „To je moje odpověď. Ne, Tudore! Ode mne nic nečekejte!“ Hrabě si vychutnával svou moc nad otrhancem u brány. „Ale mohl bych nařídit, aby vám mí muži sebrali vaše mince, pokud jste si je nevybájl. Nejste náhodou lapka, co loupí na mých silnicích? Kolik lidí jste okradl a zavraždil, abyste získal takové bohatství, Tudore? Vaši loupeživí rytíři z Walesu jsou zloději jeden jako druhý, to je dobře známo.“

„Jsi snad blázen, chlapče?“ vykřikl Jasper Tudor na mladšího muže a ten rozhořčeně vyprskl. „Řekl jsem ti, že se karta obrátí! Přišel jsem k tobě s čistými úmysly, s čestnou nabídkou. A ty tu na mě bučíš a hrozíš mi, sám schovaný v bezpečí hradeb? V tom je celá tvoje odvaha? V kameni pod tvými rukama? Když už mi nechceš vydat mého synovce, aspoň nastraž uši, chlapče! Jestli mu nějak ublížíš, postarám se, abys skončil ve studené hlíně. Rozumíš mi? Hluboko pod zemí.“ Přestože Jasperem Tudorem zjevně lomcoval vztek, stihl střelit pohledem po čtrnáctiletém synovci, který jej sledoval z cimbuří o kus dál na hradbách. Neuhnul před synovcovými zraky, dokud

nevy cítil, že se Vilém Herbert otáčí, aby zjistil, co zaujalo Jasperovu pozornost. Tvář zmizela. Jasper mohl jen doufat, že jeho poselství bude správně pochopeno.

„Poddůstojníku Thomasi,“ zvolal mladý hrabě z Pembroku panovačně, „vezměte si půl tuctu mužů a chopte se toho lapky na mé silnici! Nепrokázał patřičnou úctu královu hraběti. A moc se s tím velšským parchantem nemažte. Pusťte mu trochu žilou a pak ho přiveďte ke mně, ať ho mohu potrestat!“

Jasper v duchu zaklel, když se v útrokách hradní brány rozlehlo mohutné dunění a skřípot provázený řinčením obrovských řetězů. Na hradbách se vyrojili vojáci a rozhlíželi se po okolí, zda se někde neskryvá nepřítel. Někteří měli kuše a Jasper Tudor na sobě cítil jejich chladné pohledy. Nezáleželo na tom, jestli mu jeden nebo dva z nich před lety sloužili. Teď měli nového pána. Vztekla potřásl hlavou, obrátil koně a kopl ho patami tak, že se zvíře vzepjalo a vyrazilo pryč po otevřené silnici. Žádná šipka z kuše za ním do tmy nepřilétla. Chtěli ho dostat živého.

Jindřich Tudor se do té doby vykláněl mezi kameny tak daleko, jak se jen odvážil, a upřeně hleděl na štíhlého a zarputilého jezdce před hradní branou, jenž na tmavém koni vypadal jako žebrák, a přesto se odvážil urazit nového hraběte. Černovlasý chlapec neměl na strýce žádné vzpomínky a nepoznal by jej, kdyby ho Vilém Herbert neoslovil příjmením. Věděl jen tolik, že strýc Jasper bojoval za krále Jindřicha na straně Lancasterů, v městech tak vzdálených, že to pro něj byla pouhá jména.

Malý Jindřich se celou dobu vpíjel pohledem do svého příbuzného, riskoval pád, aby mu neuniklo ani jediné slovo, a křečovitě se přidržoval drsných kamenů, které tak dobře znal. Narodil se na Pembroku a on i jeho matka přitom prý málem zemřeli. Slýchal, že to musel být zázrak, že tak drobná žena vůbec přežila. Jindřich přišel na svět

necelých dvacet stop od zdí brány, nad níž teď stál Vilém Herbert. Jeho matce bylo pouhých třináct a málem přišla o rozum strachem a bolestí. Předali ho kojné a mladičkou Markétu Beaufortovou nechali zmizet, aby se znovu provdala; jediné dítě i mrtvého manžela měla nechat za sebou a zapomenout na ně. Když se pak Pembroku zmocnili přívrženci Yorků a strýc Jasper se musel skrývat coby lancasterský zrádce, Jindřich Tudor zcela osaměl.

Byl přesvědčen, že ho samota posílila. Žádný jiný chlapec nevyrostal bez matky, bez přátel nebo rodiny, zato obklopen nepřáteli, kteří mu ubližovali a pohrdali jím. V důsledku toho se rozhodl, že bude stejně tvrdý jako zdi hradu Pembroke. Musel od obou Herbertů, otce i syna, vytrpět tisíce krutostí, ale vydržel a po všechny roky svého života si dával pozor, aby ho nikdy nic nezaskočilo a ani na okamžik nepodlehlo slabosti.

Prožil i časy, které jej naplňovaly studem, kdy téměř zapomněl na svou nenávist a musel si ji pěstovat a přiživovat ji, aby nepohasla. Předtím než starý hrabě přišel o život, byly dokonce dny, kdy si Jindřich připadal spíš jako jeho druhý syn než jako pouhá mince, jíž ve skutečnosti byl a která měla být uložena v pokladnici a v pravý čas výhodně směněna. Dokonce se přistihl, že touží od Viléma slyšet slovo chvály, přestože starší chlapec nikdy nezmeškal příležitost, aby mu způsobil bolest. Tehdy se Jindřich nenáviděl kvůli svým slabostem, ve spánku si tiskl zlobu na prsa a hýčkal ji ve svém srdci.

Slyšel, jak strýc dole na silnici hovoří stále nesmlouvavěji. Proud jeho slov se Jindřichovi vryl pod kůži jako ostnatý drát zadrhnutý kolem krku: „Jestli mu nějak ublížíš...“ Pokud se pamatoval, bylo to poprvé, co někomu leželo na srdci jeho blaho, a to jím otřásl. Ve chvíli, kdy s úžasem pochopil, že je tu člověk, jemuž na něm záleží tolik, že kvůli tomu neváhá vyhrožovat hraběti, se strýc Jasper podíval přímo na něj. Jindřich Tudor ztuhl.

Nevěděl, že strýc vidí, jak se krade blíž. Jasperův pohled jej přišpendlil na místě a chlapcovy myšlenky se náhle otráslly a poskočily dopředu. *Pod zemí. Hluboko pod zemí.* Jindřichovi vzplála v hrudi naděje a on se stáhl za cimbuří, pryč ze strýcova dohledu i od hraběte Herberta, jenž si tak dlouho vyléval svou zlost vůči Lancasterům na nejslabším článku jejich vzdálené linie. Jindřich Tudor nestál ve válce na ničí straně, jen jeho krev byla stejně rudá jako lancasterská růže.

Chlapec utíkal a dupal po lávkách položených na trámech pod cimbuřím. V mihotavé záři loučí zvedl jeden ze strážných ruku, aby ho zastavil, ale Jindřich ji odmrštíl a muž jen tiše zaklel. Byl to starý Jones, hluchý na pravé ucho. Malý Tudor znal na hradě každého muže i ženu, od těch, co tady žili a sloužili rodině Herbertů, až po sto či kolik lidí, kteří každé ráno přicházeli z města a přiváželi zásoby, plné vozy a sílu svých paží.

Vrhl se dolů ze schodů a se vší mladickou nerozvážností narazil do vnějšího sloupku, takže si sice natloukl o zábradlí, ale neztratil rychlost. V minulosti proběhl hradem snad tisíckrát, a získal tak výdrž i obratnost. Teď se to zúročilo, a navíc ho poháněl jasný zámer, díky němuž odhodil všechnu opatrnost a pádil ostošest přes celý Pembroke.

V téměř úplné temnotě se prohnal dílnou stojící na hlavním nádvoří a vzpíral se na pažích, když skákal přes hromádky beden, z nichž vzlínal slane zelený pach moře. Jindy by se tu i zdržel, aby si prohlédl stříbřitou rybu nebo vybalené ústřice, ale dnes měl svůj cíl, za nímž musel jít, a taky palčivou potřebu ujistit se, že se nemýlil. Přes volné prostranství viděl, jak slunce zapadlo za hradby; vrhalo podivné světlo i ve chvíli, kdy doběhl do kamenných síní obklopujících donjon, mohutnou věž, která čněla pět pater vysoko nad ostatními částmi hradu a mohla být hájena proti celé armádě. Pembroke byl vybudován tak, aby se dal ubránit, ale měl jedno slabé místo, pokud člověk věděl, kde je hledat – jedno pečlivě strážené tajemství.

Jindřich smykem zastavil v dolní hodovní síni. Spatřil tam hraběcího konetábla: růžolící muž vedl vážný rozhovor s jedním z hradních správců. Oba studovali nějaký svitek s takovým zaujetím, jako by obsahoval tajemství života, a ne jen záznamy o rozbitých břidlicových taškách nebo o fůrách dubového a bukového dříví. Když chlapec přecházel přes vzdálenější konec haly, zpomalil a našlapoval na špičky. Měl pocit, že muži vzhledli, nebo si to alespoň představoval, ale nikdo na něj nezavolal. Bez jediného ohlédnutí došel ke dveřím, otevřel je a rázem jej ovanul žár kuchyní.

Pembroke měl dvě hodovní síně a kuchyně se táhly pod tou velkolepější. Služebnictvo a méně důležití hosté jedli v té druhé. Jindřich tam strávil mnoho večerů nad chlebem a masem, skoro v naprosté tmě, protože na něm šetřili, i pokud šlo o lojové svíčky. Sedával o samotě a z oken nad ním se linul smích a probleskovalo světlo, zatímco hrabě prostíral svým oblíbeným hostům. Jindřich by riskoval i výprask, aby se tam mohl podívat, ale dnes večer ho více zajímaly samotné kuchyně – a to, co ukrývaly.

Když vstoupil, děvečky a sluhové ani nevzhledli: předpokládali, že ten hubený chlapec přináší prázdnou misku, ačkoli obvykle jídal z prkénka a bral si s sebou tvrdou skývu chleba, aby měl co žvýkat nebo mohl krmit kavky na věžích. Jindřicha ale všichni znali, a navíc tu nikde neviděl Mary Corriganovou, kuchařku, která by ho odehnala pryč velkýma zarudlýma rukama a pleskající zástěrou. Vzduch houstl párou z bublajících hrnců a všude panoval shon, jak služebnictvo nabíralo a odměřovalo přísady z velkých hromad. Při tom pohledu si Jindřich olízl rty a uvědomil si, že nejedl. Měl by si od kuchařů vyžádat trochu jídla? Přelétl očima hromadu oloupaných jablek, která už změnila barvu do medově hnědé. Vedle nich bublaly v hrnci vodnaté syrovátky kusy sýra. Kdy se asi znovu nají?

Jak tam stál uprostřed rámusu, pachů a vyčerpávající kuchyňské dřiny, upínal se ke dveřím, jež tušil na druhé straně. Procházely

kamennou zdí a byly užší než mužský hrudník, takže vojáci by se jimi museli soukat bokem. Dveřní otvor přehrazovala dubová závera uchycená silnými železnými tyčemi zasazenými do malty. Jindřich cítil, že tam dveře jsou, i když se koukal všude jinde, jen ne přímo na ně. Znal na Pembroku každý kámen, v zimě i v létě. Neexistovala tu spíž ani podkroví nebo chodbička, jimiž by někdy neprošel, ale nic z toho nepřitahovalo jeho pozornost tolik jako tyto jediné dveře. Věděl, co leží za nimi. Už teď cítil tu vlhkost a chlad, třebaže měl kůži zbrocenou potem.

Prošel přes kuchyň a služebnictvo s nádobami a podnosy se před ním rozestupovalo, jako by tančilo. Toho večera muselo nakrmit asi šest set mužů a osmdesát žen, od nejbližších přátel mladého hraběte u honosné tabule ve velké síni až po sokolníky a kněží, v další várce pak i stráže a chlapce čistící stáje. Jídlo bylo životně důležitou součástí vztahu pána a jeho poddaných, povinností i břemenem, napůl symbolem a napůl mzdou.

Jindřich došel až ke dveřím, s námahou zvedl závoru, a když se uvolnila, zavrával pod její váhou. Několik drahocenných okamžiků se snažil opřít prkno o zeď. Ztěžka dýchal, sňal klíček z místa, kde visel, a když ho zasunul do zámku, ucítil na rameni čísi ruku. Obrátil se a spatřil Mary Corriganovou, jak jej probodává pohledem. Nebyla vyšší, ale zdálo se, že její kosti a svaly váží třikrát víc než on sám.

„O co se to snažíš?“ zeptala se a otřela si ruce tlustým hadrem. Jindřich cítil, jak se červená, ale nepřestal otáčet klíčem, dokud se starobylý zámek s cvaknutím neodemkl.

„Jdu dolů k řece, Mary. Ulovím úhoře. Možná.“

Trochu přimhouřila oči, ale bylo to spíše pohrdáním, než že by ho podezírala.

„Kdyby tě u těch starých dveří viděl Mistr Holt nebo konetábl, stáhli by tě z kůže, to mi věř. Ach, vy kluci! Jste příliš líní, než abyste to obcházeli oklikou. Jdi si. Zamknu za tebou. A hled, ať vrátíš

všechny klíče zpátky na kolíky. A zpátky se vrať hlavní branou. Tady neuslyším, když budeš klepat – v tom rámusu rozhodně ne.“ K Jindřichovu údivu se rozložitá kuchařka natáhla a prsty tak silnými, že dokázaly ohnout železnou pánev, mu prohrábla vlasy.

Cítil, jak se mu do očí derou slzy, i když by jen těžko vzpomínal, kdy naposledy plakal; snad nikdy v životě. Bylo docela možné, že už na Pembroke nevzkročí, to si dobře uvědomoval. Ve zdech tohoto hradu žili všichni, které považoval za svou rodinu. Byla pravda, že od Mary Corriganové třikrát dostal výprask za krádež, ale jednou ho taky políbila na tvář a vtiskla mu do ruky jablko. Na žádný jiný projev laskavosti si nedokázal vzpomenout.

Zaváhal, ale pak si vzpomněl na temnou postavu jezdce. Přijel si pro něj strýc. Jindřich se ještě víc zatvrdil ve svém odhodlání a kývl na Mary. Otevřenými dveřmi zavanul studený vzduch a on je zase zavřel přímo před kuchařčinými zarudlými a zpocenými tvářemi. Slyšel cvaknutí zámku a kuchařčino hekání, když zvedala závoru a vracela ji na místo. Jindřich se uklidnil a cítil, jak jím mimo dusné ovzduší kuchyně proniká chlad.

Schodiště prudce zahýbalo, aby případný vetřelec zvenčí neměl dost místa rozpřáhnout se a udeřit sekerou. Klesalo v ostrých zákrutech do útrob skály pod Pembrokem. Prvních pár schodů bylo osvětlených štěrbinami ve dveřích, ale tlumená záře nedosáhla ani za druhý zákrut. Dál už byla tma hustá jako vlhký kus látky přitisknutý na obličej.

Nikdo nevěděl, zda jeskyni objevili až poté, co byl hrad postaven, nebo zda právě ona byla důvodem, proč na tomto místě před staletími vznikla první dřevěná tvrz. Jindřich kdysi viděl hroty šípů ze štípaného pazourku, které lidé objevili na podlaze jeskyně. Vyrobili je lovci v dobách tak vzdálených, že o nich nikdo nic nevěděl. Našly se tu i římské mince s tvářemi dávno mrtvých císařů vystupujícími ze zčernalého stříbra. Bylo to prastaré místo a Jindřicha nadchlo,

když je poprvé objevil během jedné deštivé zimy, kdy mu každý den znepříjemňovali vychovatelé, modřiny a lezavá vlhkost.

Do dolních dveří nenarazil jen proto, že ho varovala ozvěna vlastních kroků, která náhle zněla jinak. I tady bylo zamčeno a on šátral po klíči tak dlouho, dokud jej nenahmatal viset na koženém řemínku. Odemkl a vynaložil všechny síly, aby dveře otevřel. Bušil ramenem do vyboulené veřeje tak dlouho, až se propadl do ještě chladnější tmy za nimi. Udýchaný námahou a v nemalé míře i strachem za sebou zase zavřel; v ruce svíral studený klíč a přemýšlel, co s ním. Nezdálo se mu správné odnést tak důležitou věc s sebou. Nad hlavou cítil nesmírný prostor jeskyně – stál přímo pod Pembrokiem, a přesto byl v jiném světě. Ticho rušil třepot holubích křídel na vysokých kamenech: ptáci lhostejně zaregistrovali jeho přítomnost. Naslouchal dál a uslyšel klidný dech řeky.

Tma byla dokonalá a on se při prvním kroku okamžitě praštil do holeně o kýl veslice, kterou tam bezpochyby někdo zatáhl, aby ji opravil. Existence jeskyně nebyla na Pembroku žádným tajemstvím. Tím byly leda dveře ukryté v temnotě za jeho zády a vedoucí do nitra hradu. Jindřich zaklel, třel si nohu a znovu sevřel klíč. Zavěsil jej na příď loďky, kde se dal snadno najít, a prošel kolem ní na rovnou zem, hladkou jako říční koryto.

Poslední překážka na cestě k řece byla ze železa: brána zasazená do kamenných zdí vystavěných kolem přírodního východu z jeskyně. Sebral další klíč a otáčel jím v zámku, dokud neuslyšel cvaknutí. Vyšel ven a stanul v temnotě zády k řece, poté za sebou zamkl a klíč zahodil tam, kde se k němu nikdo nedostane. Neudělal to kvůli jízlivému a krutému Vilému Herbertovi. Učinil to kvůli Pembroku – a možná i s ohledem na Mary Corriganovou. Nechtěl, aby tajemství hradu odhalil někdo jiný.

Vrátit se nemohl. Slyšel vlastní těžký dech, ale sebral všechnu vůli a tep se mu zklidnil, jako když se do bublající polévky nalije sme-

tana; všude se rozhostil klid. Stále v sobě cítil žár, ale skrytý, potlačený.

Obrátil se k řece a pochopil, že tlumené zvuky, které už chvíli slyší, vydává člun plující někde blízko. Třebaže nesvítil měsíc a řeka byla téměř stejně černá jako jeskyně, měl dojem, že na ní rozeznává o něco tmavší skvrnu dlouhou sotva dvacet stop. Hvízdal tím směrem a doufal, že se nemýlí.

Vesla šplouchala a vrzala a zvuk se hlasitě nesl nocí. Lodka klouzala napříč proudem a Jindřich Tudor na ni hleděl s obavami. Paše-ráci, rybáři, pytláci nebo otrokáři – těch, kdo měli důvod vyplout potmě, byla spousta. A málokdo z nich by byl nadšen, kdyby na ně zavolal malý chlapec.

„Dobrá práce, synku,“ ozval se hlas z temnoty. „Už ti někdo z tvých vychovatelů řekl, jak jsi chytrý?“

„Strýčku?“ zašeptal Jindřich. Slyšel, jak se muž zasmál, a začal se drápat dolů. Byl by do lodi spadl, kdyby jej temná postava neucho-pila za obě paže a nesnažila se jej s udivující silou rozmačkat. Jin-dřich cítil, jak ho mužovo strniště škrábe na tváři, cítil pot, byliny a koňský pach zažraný hluboko do strýcova oděvu. Neměli rozžaté lucerny, protože zdi Pembroku se tyčily přímo nad nimi. Ale když jej strýc ve světle hvězd usazoval na lavici v člunu, viděl Jindřich po průchodu tmavou jeskyní překvapivě dobře.

„Šťastné setkání, chlapče,“ poznamenal Jasper Tudor. „Jen mě mrzí, že se ho nedožil můj bratr. Polovina hradních stráží mě hle-dá po městě, zbytek pátrá s loučemi po jednom z mých mužů a já jsem zatím tady a ty sis vzpomněl na jeskyni pod Pembrokem. Otec by na tebe byl pyšný.“

„Ani by mě nepoznal, strýčku,“ řekl Jindřich a zamračil se. „Ze-mřel, ještě než jsem se narodil.“ Cítil, jak se odtahuje od tepla, které z toho člověka sálá, od jeho tónu a objetí, jak se odtahuje v každém smyslu toho slova a nachází starou útěchu v chladné rezervovanosti.

Odsunul se na lavici o kus dál a cítil, jak se přitom člun zahoupal. „Už kvůli mně nesmíš ztrácet čas, strýčku. Někde jistě čeká další loď, větší. Slyšel jsem, cos říkal Vilému Herbertovi. Míříme do Londýna?“

Jindřich neviděl strýcův pohled, z něž jako by vyprchala všechna radost. Byli si navzájem zcela cizí a oba to pochopili ve stejném okamžiku. Jindřich nikdy nepoznal matku ani otce. Čekal, až někdo přeruší napjaté ticho, a přitom přesvědčoval sám sebe, že není nic zvláštního na tom, když jeho strýc cítí příbuzenskou blízkost k bratrovi jedinému synovi. On sám podobné city postrádal: měl v sobě jen černočerný chlad, stejně hluboký jako řeka pod nimi. Věřil, že právě v tom tkví jeho síla.

Jasper si odkašlal a setřásl ze sebe strnulost, která jej svírala.

„Ano, do Londýna. Ano, chlapče! Moje loď kotví až u Tenby a tenhle člun je příliš křehký, než aby mohl na širé moře. Ale mám tu koně, čekají u řeky míli proti proudu. Umíš jezdit, synku?“

„Samozřejmě,“ přisvědčil Jindřich úsečně. Vychovávali jej jako rytíře, nebo přinejmenším páže Viléma Herberta. Popravdě spíš pomocí pohlavků a jízlivostí než skutečným výcvikem, ale v sedle se udržel. A dovedl zacházet s mečem.

„Dobrá. Jen co nás nebude vidět z hradu, nasedneme a vyrazíme k pobřeží. A pak do Londýna, chlapče! Za tvým jmenovcem, králem Jindřichem. Abychom se stali svědky znovunastolení Lancasterů. Bože, pořád tomu nemohu uvěřit. Jsme volní! Můžeme se pohybovat jako svobodní lidé, zatímco oni po nás pasou v lesích.“

Loď plula na řece a vesla nevydávala téměř žádný hluk. Dlouho bylo slyšet jen tekoucí vodu a supění veslařů. Jasper zavrtěl hlavou nad chlapcovým setrvalým mlčením. Čekal švitořícího vrabčáka. Místo toho zachránil malou sovu, ostražitou a tichou.

Warwick v obavě zatínal zuby. Král Jindřich stál před londýnským zástupem a z vysokých hradeb Toweru hleděl na město. Vanul ledový vítr a Warwick potlačil zachvění, když viděl, jak křehce teď Jindřich z Lancasteru vypadá. Byl z něj zlomený člověk, roky života z něj vysály všechnu sílu. Ačkoli krále ráno navlékli do jemně vyšívaneho sukna a tlustého pláště, Warwick věděl, že pod ním je ten chudák kost a kůže. Ve skutečnosti se zdálo, že plášť krále stahuje k zemi, a on se hrbil a choulil víc než jindy. Bez ustání se třásl a ruce se mu chvěly, jako by trpěl zimnicí nebo stařeckou paralýzou. Když se mu rukáv pláště svezl k lokti, neodhalil vyboulené svaly. Král měl celé předloktí stejně ploché: jen dvě kosti pokryté kůží a žilami.

Králi a Warwickovi stál po boku Derry Brewer a sledoval dav. Stejně jako král ani starý špeh už nebyl tím mužem, jímž býval kdysi. Chodil o holi a rozhlížel se po světě jediným lesknoucím se okem. Jizvy, jež mu zbyly po tom druhém, zakrýval pruh vyčiněné kůže. Ten přilnul k Brewerově lebce tak pevně, že mu pod ním slezly vlasy, a šustivě dřel o holou pokožku. Warwick se při pohledu na ty dva otrásl a Brewer to vycítil. Otočil hlavu a všiml si hraběcího znechucení.

„Musí na nás být hezký pohled, že ano, synu?“ poznamenal tiše. „Já s jedním okem vypíchnutým, jednou nohou chromou a tolika jizvami, až mám pocit, že jsem zabalený v obinadlech, jak mě táhnou. Ale nestěžuju si, to vám jistě neuniklo. Ne, jsem jako skála, jako svatý Petr. Možná si změním jméno, abych to lidem připomenul. Tady stojí Petr Brewer – a na této skále znovu postavím své království.“

Králův vrchní zvěd se kousavě zasmál.

„A zde stojí král Henricus Sextus, bez jediné poskvrny či jizvy, jako právě zrozený beránek. Vlastně ne! Na jednu si vzpomínám. Utržil ránu na kopci v St. Albans, vzpomínáte si, pane?“

Warwick pomalu přikývl; věděl, že si ho Brewer dobírá kvůli starým časům.

„Vážně si vzpomínáte?“ otázal se Derry ledovým hlasem. „To je dobře, když uvážíme, že se to stalo na váš rozkaz a stříleli vaši lučištníci. Tehdy jste byl nepřítel – Richard Neville, zatracený hrabě z Warwicku. I já si na vás vzpomínám.“ Podrážděně potřásl hlavou, při vzpomínce na lepší léta, než byla ta, která viděl před sebou; na léta, kdy každý den nezačínal bolestí.

„Myslím, že kromě tamtoho škrábance neutrpěl král Jindřich za všechny ty roky, co ho znám, jedinou jizvu. Není to zvláštní pomýšlení? Král utřil jediné zranění a ten šíp byl váš – a zlomil jej, to vám teď můžu říct. Jindřich byl nakřáplý jako starý džbán; probral se sice ze své mdloby, ale i pak zůstával slabý a křehký, že sotva unesl brnění. A ten váš šíp měl asi takový účinek, jako by tím džbánem někdo mrštil o kamennou podlahu.“ K Warwickově nelibosti se králův špeh dotkl rukou chybějícího oka, snad se chtěl poškrábat nebo utřít slzu, to se nedalo poznat. Pak pokračoval v náhlém rozčilení a ukázal na dav:

„Ach, tyhle spousty jásajících lidiček! Dělají takový hrozný rámus! A přitom oslavují prázdného člověka. Říkám vám, Richarde, raději si ponechám všechny svoje jizvy a budu mít jen jedno oko, než bych ztratil rozum. Co?“

Warwick místo odpovědi přikývl. Byl si vědom Brewerova zkoumavého pohledu.

„Třeba jste vy a král Jindřich jedna bytost,“ řekl. „Vy máte ducha a on tělo.“

Derry Brewer na něj zamrkal. „Co tím chcete říct? Že já sám nejsem lidská bytost? Že jsem míň než člověk?“

„Ne... myslel jsem to v žertu, Mistře Brewere.“

„Tak v žertu? Jsem ochoten dát vám příležitost, pokud si myslíte, že jste víc mužem než já. Srazím vás k zemi, mládenče. Ještě mám pár triků v rukávu.“

„Samozřejmě že máte,“ ujistil ho Warwick. „Nechtěl jsem vás urazit.“ Cítil, jak mu stoupá červeň do tváří, a Derrymu Brewerovi to samozřejmě také neušlo.

„Žádný strach, vaše lordstvo, neublížím vám. Teď už ne, když jste se dal na správnou stranu.“

Warwick se zamračil, ale o pravé náladě vrchního špeha svědčil jeho sarkastický výraz. Hrabě zavrtěl hlavou.

„Dávejte si pozor, Mistře Brewere. Tohle jsou vážné věci.“

Král se během jejich rozhovoru ani nepohnul. Stál jako svá vlastní vosková podobizna a připomínal sochy, jaké lidé přinášeli do kostelů v dobách epidemií, nebo voskovou figurínu Caesara, kterou kdysi Marcus Antonius ukazoval římskému davu. Když ho Warwick uchoopil za ruku, skoro ho překvapilo, jak je teplá a vláčná. Zachvěl se, když se mu nateklé klouby pohnuly v dlani. Žíly připomínaly napnuté provazce. Jindřich se při doteku pomalu ohlédl, ale v očích měl výraz, jako by nikoho nepoznával. Bylo v nich jen prázdno a taky stopa smutku. Všechno ostatní zmizelo.

Warwick pomalu zvedl královu ruku, kterou svíral, a pokynul s ní tak, aby to všichni viděli. Zástup dole křičel a dupal, ale Warwick přesto slyšel, jak se král Jindřich zajíkl, a cítil, že vzdoruje, ale je příliš slabý, než aby se mu mohl vykroutit. Bylo to nedůstojné, ale Warwick nemohl dělat nic jiného než nepovolit stisk, držet královu paži vysoko a otáčet jím sem a tam.

„To bolí!“ zamumlal Jindřich a hlava mu klesla. Warwick ruku zase spustil, protože Jindřich začal umdlévat a mohlo to být už jen horší. Kolem Derryho Brewera prošli strážníci z Toweru a krále podepřeli. Když Warwick uvolnil sevření, prohlédl si královu dlaň. Při pohledu na černou špínu za nehty zavrtěl hlavou.

„Opatřete Jeho Veličenstvu rukavice!“ zavolal za strážnými. Ve Westminsterském paláci už byli připraveni sluhové, aby se o krále postarali. Ošetří ho a vykoupou. A královští lékaři mu možná dokonce vlijí trochu života do žil.

Z myšlenek jej vytrhl hlas Derryho Brewera.

„Chudák stará. Jak se tak na něj dívám, ptám se, jestli vůbec ví, že jste ho osvobodil. A taky jestli je zrovna on ten... pravý fundament celé rebelie, jestli mi rozumíte.“

„Rozumím. Nejde o to, jestli je pravý nebo nepravý, Mistře Brewere. Je to král.“

K jeho pobouření se Brewer nahlas zasmál.

„Stráže jsou pryč, můj pane! A ti dole neslyší, co si tady na hradbách povídáme. Možná věří, že je královská krev červenější než ta jejich, nevím. Ale vy...“ Derry zavrtěl hlavou a nevěřičně se usmíval. „Viděl jste, jak se Eduard z Yorku prohlásil králem. Říkají, že se tak stalo na váš popud. Přesto se teď k němu nechcete znát. To vy jste možná svatý Petr, vaše lordstvo, když zapíráte svého pána, stále znovu a znovu, dokud kohout nezakokrhá.“

„Pánem Anglie je král Jindřich z Lancasteru, Mistře Brewere,“ řekl Warwick tiše. Poprvé za dobu jejich rozhovoru si Derry všiml, že Warwick sevřel rukojeť nože za pasem. Nepovažoval to ze strany hraběte za hrozbu, jen za upozornění. I tak přešlápl a lépe sevřel svou sukovici. Měla v sobě olověné závaží a on s ní za ty roky od Towtonu překvapil už několik útočníků.

„Můžete mu říkat, jak se vám zlíbí,“ opáčil Derry. „Na věci to nic nezmění. Vidíte ten dav? Jak všichni civí nahoru a snaží se z nás něco zahlédnout? Chcete slyšet mou radu?“

„Ne,“ odpověděl Warwick. Derry přikývl.

„Děláte dobře, mládenče! Moje rada zní: ukázat krále na několika místech. Dovolit jim, aby viděli, že Jindřich žije a je na svobodě. A pak mu do jídla nasypat něco, po čem odejde ze světa, tak že usne

a už se neprobudí. Hlavně žádná bolest a žádná krev – člověk, který nikdy neměl dost důvtipu, aby někomu ublížil, leda svou vlastní slabostí, by si to nezasloužil. Ať odejde tiše. Z jeho syna bude dobrý král. Proboha, vždyť je to vnuk vítěze od Azincourtu! Budeme na něj všichni pyšní.“

Warwick přimhouřil oči a naklonil hlavu, jako by spatřil něco zcela neuvěřitelného.

„Tak o tohle mi podle vás jde?“ řekl. „Je vůbec možné, že si o mně myslíte něco takového? Že bych zavraždil krále? Kvůli chlapci, kterého sotva znám?“ K Derryho úžasu se Warwick náhle rozesmál a ve větru, který v té výšce vanul, zněl jeho smích drsně. „Něco podobného kdysi zmínil Eduard z Yorku, když jsme šli navštívit Jindřicha do jeho cely. Řekl, že by mu přál prožít čtyřicet let v dobrém zdraví, aby zpoza moře nepřiplul žádný nový mladý král. Chápal to, Mistře Brewere. Stejně jako já teď. Nemusíte mě popichovat svými podezřeními. Král Eduard se ode mne odvrátil a já spálil všechny mosty. Už není návratu. Přísahám při Panně Marii, Matce Boží, na svou čest a při životě svých dcer. Takže tedy: sebral jsem vojsko, abych ho přemohl, jako kdybych mu měl přehodit plášť přes hlavu. I cízar může padnout, Mistře Brewere. Tolik už jsem se ve svém věku naučil.“

Pohled Derryho jediného oka se během Warwickovy řeči ani na vteřinu nestočil jinam. Derry se snažil hraběte odhadnout a čekal na první náznak lži nebo slabosti. To, co viděl, mu sňalo trochu tíhy z beder. Pomalu napřáhl ruku, aby hraběte nevylekal, a poplácal ho po rameni.

„Jste dobrý chlap. Víte, svého času jste napáchal spoustu zla. Spolu se svým otcem a s Yorkem. Ne, nechte mě domluvit. Asi jediná dobrá věc, kterou jste kdy udělal, bylo, že jste vytáhl proti rebelům Jacka Cadea. Vzpomínáte? Popravdě, dodnes se při vzpomínce na tu noc budím celý zpocení. Teď máte příležitost, jakou většina lidí nikdy nedostane – odčinit část toho, za co jste zodpovědný. A já jen

doufám, že až ta šance přijde, popadnete ji za pačesy. Bůh ví, že už se nebude opakovat.“ Warwick z druhého muže nespouštěl zrak, ale Derry Brewer se otočil a odkulhal za králem, jehož následoval a chránil celý svůj život. V té chvíli Warwick pochopil, že pokud král Jindřich někdy potkal někoho, kdo mu mohl nahradit otce, byl to Brewer.

Zůstal sám a pohled z hradeb mu připomněl, co je v sázce. Ulice okolo Toweru zaplňovaly tisíce mužů a žen a zástup stále rostl, jak sem proudili stále další lidé, jen co se novina roznesla. Král Jindřich byl volný. Opět vládl Lancaster. Na začátku propuklo několik rvaček a strkanic, ale těch pár jedinců, kteří chtěli ve svém hněvu provolávat slávu Yorkovi, bylo umlčeno ranami, rozuteklo se nebo zůstalo ležet v krvi. Londýn nebyl pokorné město a člověk si jej nesměl rozhněvat. To Warwick dobře věděl. Potřeboval muže z doků i rybáře, pekaře a kováře, pytláky a rytíře i lučištníky. A potreboval i žoldnéře, které mu dal francouzský král, třebaže je Angličané nesnášeli a on sám si musel jejich věrnost kupovat truhlicemi stříbra. Potreboval je, aby se nemusel ani na okamžik zastavit, jinak by jej čekal osud člověka, kterého shodil cválající kůň: cestou na sever by skončil na zemi s roztříštěnými kostmi.

Jih byl Warwickovi nakloněn, to platilo odnepaměti. Starý Kent a Sussex, Essex i Middlesex, dávná anglosaská království, kde Eduarda z Yorku ještě stále šeptem nazývali uzurpátorem a zrádcem. Jak se zvěst o vylodění šířila, přidávali se k Warwickovi muži z Cornwallu a Devonu a celé vesnice se společně vypravily dosadit právoplatného krále zpět na trůn. Warwick proměnil Londýn v pevnost, aby jim dal čas shromáždit se pěšky nebo v sedlech, protože věděl, že pokud chce porazit krále Eduarda na bitevním poli, bude potrebovat každého muže.

Už to pomyšlení, že má čelit Eduardovi, vyvolávalo v jeho mysli strach – a také rozechvělé vzpomínky na Towton, na goliáše ve stří-

brném pancíři, hbitého, zuřícího a neúnavného, a přitom právě tak křehkého a závislého na rozmarech nebes: takže mu stačilo podrazit nohu nebo jej trefit jediným dobře mířeným kamenem. I Warwick bojoval u Towtonu. Poznal, jak snadno může dobrý člověk zemřít a jak málokdy bývá osud spravedlivý.

Když se teď díval přes Londýn, viděl v duchu široký jih Anglie, ostrova, který se k severu s každou mílí víc a víc zužuje. Představoval si ji jako špičatý hrot klínu, jehož ocelový hrot by udeřil z Francie proti bílým útesům a Warwick by jej mohl zarazit do toho zpupného mladíčka Eduarda z Yorku. Nezáleželo na tom, co bylo, ať už si Derry Brewer myslel cokoli. Ani všichni králové a biskupové nemohli svými modlitbami zabránit, aby svíce, které mají vyhořet během jedné noci, skutečně vyhořely. Warwick poklepal rukou v rukavici na staré kameny Toweru. Jestli se věci vyvinou tak, že Eduard z Yorku přežije a bude mu vydán na milost, nezaváhá. Brewer to na něm poznal a nemýlil se. Warwick už věděl, jaké to je zajmout krále. Pro něj byl král prostě člověk.

Pomyslel si, že v Anglii snad nežije nikdo jiný, kdo by rozuměl světu tak dobře jako v tu chvíli on. I pouhý hrabě může stvořit krále, ale pak není možné, aby ho zároveň miloval.

Warwick se pro sebe usmál a odvrátil se od horečného shonu, který panoval v davu tam dole. Při pohledu na to moře tváří se vším jeho křikem a hučením si člověk mohl snadno představit kuřata v kurníku nebo včelí úl. Těmto mužům a ženám byl kdysi svěřen úkol pečovat o rajskou zahradu, ale oni byli tak bláhoví a pyšní, že se nezastavili před krádeží zapovězeného ovoce.

Warwick následoval strážce dolů k čekajícím kočárům. Úsměv měl křivý a čím dál víc zatrpklý. Co když král, za kterým nikdo nestojí, není král? Lidé si takové věci vysnili z ničeho a pak zapomněli, že jen sní. Vpustili lišky do kurníku a pak už se jen smáli, zatímco kolem tekla krev.

Jakmile Warwickovi zbrojnoši spatřili ve stínu u brány Toweru svého pána, rychle přistoupili se sklopenými zbraněmi a vytlačili dav, aby mohl hrabě projít ke svému koni. V sedlech už čekal tucet rytířů v plné zbroji, dávali pozor na sebemenší známku toho, že by se chtěl vzdouvající se zástup uchýlit k násilí, a byli připraveni zakročit. Každého, kdo se odvážil přiblížit, si měřili zlostnými pohledy. Král Eduard byl oblíbený. Bůh tomu byl svědkem a věděl to i Warwick. V pouhých osmadvaceti letech a přes všechny výstřelky a ukrutnosti dovedl ten obr v brnění jediným vznešeným gestem nebo zvukem polnice volající do bitvy strhnout davy na svou stranu. Určitě by se tu našli lidé ochotní obětovat životy za takového velitele. Warwickovi stoupenci byli rozechvělí a nervózní a spatřovali hrozbu v každém opilém výkřiku.

V jejich středu čekal mladý muž na černém valachovi, štíhlý jako proutek a zocelený událostmi posledního roku. Jiří, vévoda z Clarence, se z dlouhé chvíle naklonil přes rozsochu sedla, opřel se o předlokty a zadíval se přes hlavy lidí, kam až dohlédl. Londýn byl shlukem domů, cechovních sídel, hostinců, dílen i skladišť natěsnaných kolem řeky, po níž odplouvalo zboží do krajin, které většina místních lidí nikdy nespatriila. Brousili čočky, vyráběli hodiny, foukali sklo, tesali kámen, krájeli a sušili maso. Bylo to rušné místo poskytující obživu všem, kdo v něm žili, a všechno to hemžení připomínalo pohled na červy prolezlou vepřovou kýtu zapomenutou na slunci.

Jiřího z Clarence zjevně netěšilo, co vidí, ale Warwick nedokázal rozpoznat, zda se cítí nespůj kvůli dotírající lůze, nebo ho něco souží. Když jeho zeť vzhlédl a napřímil se, přinutil se Warwick k úsměvu.

„Když jsem stál nahoře na hradbách, připomínal mi jejich pokřik řev lvů a medvědů,“ řekl hrabě. „Neumím si představit, jak to znělo tady dole.“

Jeho zeť chtěl už už pokrčit rameny, ale zarazil se a vzpomněl si na dobré vychování.

„Tihle Londýňané jsou dost hluční a neomalení, můj pane. A moc si nepotrpí na čistotu, aspoň někteří. Nejméně desetkrát mi nabízeli nějaké jídlo za drobný peníz, viděl jsem žebráky i rozjívené kluky a...“ Mávl rukou, protože mu chyběla slova, jimiž by popsal pestrou směsicí lidí všude kolem.

„Buď rád, že se radují spolu s námi,“ podotkl Warwick. Podobně jako jeho strážným ani jemu nebylo lehké uprostřed zástupů tolik připomínajících příliv, který je schopný člověka strhnout do hlubin nebo se náhle vzdmout ve veliké vlně a smést každého, kdo mu stojí v cestě.

„Viděl jsem, jak dokážou řídit a nenávidět, Jiří, jako tehdy, když jim lord Scales nějakých deset yardů od místa, kde teď stojíme, metl na hlavy zápalné nálože.“ Warwick se otrásl při vzpomínce na hořící muže a ženy, kteří křičeli, dokud jejich plíce nevdechly plamen. Lord Scales tu noc nepřežil. Jeho žalárníci se stáhli a vpustili dav k němu do cely.

„Mluvil jste s králem, pane?“ zeptal se Jiří opatrně. Nebyl zvyklý vyslovovat to slovo, a už vůbec ne v souvislosti s Jindřichem z Lancasteru. Warwick se odvrátil od jásajících lidí a poplácal zetě po rameni.

„Mluvil,“ zalhal vesele. „Ve vězení k smrti zeslábl, ale já jsem mu pověděl o službách, které jsi mi prokázal, a on souhlasil. Až bude mít novou lancasterskou pečeť, aby měl co přivěsit k listinám, učiní tě druhým následníkem trůnu v pořadí, hned po svém synovi Eduardovi z Lancasteru.“

Jiřímu z Clarence bylo dvacet let a před pouhými několika měsíci mu uprostřed moře přímo před očima zemřela prvorozená dcera. Vinil z její smrti svého bratra, krále Eduarda, pronikal jím čiročirý hněv a naplňoval ho až po okraj, až se chvílemi zdálo, že v něm nezbylo místo pro nic jiného. Warwickovu zprávu vyslechl se sklopenou hlavou.

„Děkuji vám, pane. Dodržel jste naši úmluvu.“

„Samozřejmě,“ odpověděl Warwick. „Jsi manžel mojí dcery! Potřebuju tě, Jiří! Tím spíš, že dokážeš přivést na bojiště dost mužů. Jsi vévoda z Clarence. Tvůj bratr – budiž, už není králem, ale zatím je pořád vévodou z Yorku. Nehodlám podceňovat nebezpečí, jež představuje. Každý den, který tady ztrácíme, je dalším dnem navíc, kdy může sbírat vojsko. A já bych raději vyrazil s poloviční armádou a zaskočil ho nepřipraveného, než abych zažil nový Towton. Bůh nás chraň před něčím takovým!“

Warwick si všiml zeťova nepřítomného výrazu: mladý muž si už představoval, jak se znovu setká s bratrem. Byl hluboce raněn a plný hněvu a myslel jen na onoho muže, který jej prohlásil za zrádce a přinutil je oba odejít do vyhnanství. Warwickova dcera Isabela porodila dceru uprostřed mořského příboje a chlad dítě zabil. Warwick neviděl v Jiřím, vévodovi z Clarence, sebemenší chuť odpouštět a byl za to vděčný.

„Buď trpělivý,“ vyzval jej polohlasně. Jiří na něj pohlédl a zdálo se, že rozumí. Vysvobodit skutečného a právoplatného lancasterského krále z vězení – to byla jen maškaráda pro zástupy, hořící louč vztyčená nad městem a zapalující pochodně davu. Teď, když bylo po všem, mohli vyrazit na sever a zmocnit se Eduarda, který už neměl nic a opouštělo ho i štěstí.

Královna Alžběta z Yorku se kvapem blížila k Westminsterskému opatství. Hekala únavou, špulila ústa do drobné grimasy a dýchala tak těžce, že téměř sípala. Její dcery jí běžely po boku: všechny tři dívky se tvářily vyděšeně a stejně jako matka neměly daleko k slzám.

Královna byla v tak pokročilém stupni těhotenství, že si musela veliké břicho podpírat rukou, a valila se spíš jako opilý námořník než jako manželka krále Eduarda. Dech měla přerývaný a vzduch ji studil v hrdle, ale stále ho měla dost, aby dokázala v pravidelných intervalech proklínat manžela. Dítě, které už cítila kopat, mělo být

její šesté. Věděla, jak nebezpečně blízko je porodu, ale vrávorala pořád dál a těžce přitom odfukovala: znovu cítila ten rozdíl a tušila, že to bude chlapec. Pokaždé když se jí měla narodit dcera, probíhalo těhotenství naprosto klidně, zato když čekala syna, ráno co ráno zvracela tak silně, až jí v očích praskaly žilky a na tvářích jí vyvstávaly skvrny. Odvažovala se doufat v prince a dědice.

Její matka Jacquetta se ohlédla pokaždé, když zaslechla, jak Alžběta syčí vzteklou kletbu, mlaskala na ni a káravě se mračila. Bylo jí pětapadesát, měla řídké vlasy a bledou pleť, přežila dva manžely a porodila čtrnáct dětí, ale při tom všem neztratila ani dobré způsoby, ani přízvuk z dob dětství stráveného v lucemburském vévodství. Alžběta rozčileně koulela očima a kousala se do jazyka.

„Už jsme skoro tam, holubičko,“ utěšovala matka dceru. „Už jen sto yardů, ne víc. Pak budeme v bezpečí, dokud si pro nás nepřijde tvůj manžel.“

Alžběta neměla dost dechu, aby mohla odpovědět. Hleděla před sebe na příkrčenou budovu z šedého kamene na pozemcích opatství. Útočiště. Vyděsilo ji – vypadalo jako pevnost, nebo dokonce vězení, navzdory břečťanu na zdech. Dřív si té budovy sotva všimla, ale teď jí skýtala jedinou nadějí na záchranu.

Dokázala si zachovat chladnou hlavu, když se v hlavním městě objevil Warwick s armádou zločinců a cizích žoldnéřů. Alžběta bez rozruchu a fanfár přivolala svou loďici a odvedla děti a matku na břeh Temže, aby je veslaři všechny odvezli proti proudu řeky, právě ve chvíli, kdy Warwick vstoupil do Toweru, aby osvobodil krále Jindřicha. Srdce jí bolestně bušilo při pomyslení, o jaký vlásek unikla a jak by se Warwick radoval, kdyby mu do rukou padla taková kořist. Přesto nepodlehla panice a díky tomu se ocitla na jediném místě, kam se pronásledovatelé neodvážili.

Malá pevnost nedávala příliš nadějí, poskytovala nejzákladnější pohodlí v nejvyšší nouzi. Přesto byl církevní azyl přesně tím, co

Alžběta zoufale potřebovala, když se mělo dítě narodit co nevidět a její pošetilý manžel byl příliš daleko, než aby ji mohl ochránit. Alžběta si při té myšlence zhluboka povzddechla, zastavila se, opřela si ruce o kolena a jen lapala po dechu; zároveň cítila, jak jí do obličeje stoupá horkost. Po bradě jí stekla krůpěj potu a zanechala tmavou stopu na dlažebním kameni. Královna na ni mohla jen civět.

„Už jsme skoro tam,“ utěšovala ji matka. „Ještě kousek, *ma cocotte*, moje malé kuřátko. Podívej, u brány čeká nějaký mladý fráter. Pojd', miláčku. Při památce tvého otce.“

Mnichovy oči se rozšířily, když spatřil královnu, její matku a tři malé princezny v krátkých šatečkách, všechny udýchané jako po dlouhém běhu. Sklouzl pohledem po Alžbětině vybouleném bříše, začervenal se a sklopil zrak. Bylo mu náhle horko.

„Žádám o azyl,“ prohlásila Alžběta úředním tónem mezi dvěma nádechy, „pro sebe, svou matku a dcery. Dovolte nám vstoupit.“

„Má paní, musím zavolat představeného, který se modlí v opatství. Zůstaňte tady, zaběhnu pro něj.“

„*Non!*“ protestovala Alžbětina matka energicky a šťouchla ho do hrudi. „Jste bratr fortnýř. Napište naše jména do své knihy a pusťte nás dovnitř! Pak můžete přivést, koho chcete. Dělejte, *monsieur!*“

Alžběta zavřela oči; cítila závrať, ale i ulehčení, že se její rázná matka postará o details. Opřela se o zárubeň dveří, zatímco mladý mnich koktavě souhlasil, přinesl velkou pergamenovou knihu, inkoust a brk. Podal všechno Jacquettě a odběhl dovnitř pro písařský pultík.

Alžběta vzhlédla: výkřik doléhající k nim od řeky jí zbystřil smysly. Mohl to být lodník volající na někoho na břehu. Anebo pronásledovatelé, kteří ji toho rána sledovali od jejích komnat. Možná nečekali, že anglická královna bude tak rychlá, ale pohybovala se bez služebnictva i zavazadel. Měla před nimi náskok a byla tak blízko bezpečí, až si myslela, že se rozpláče nebo omdlí.

„Matko, jdou sem!“ vyhrkla. Jacquetta upustila knihu na zem a skoro trhala stránky, jak rychle listovala pergamenovými archy se staletými záznamy. Když stará paní našla prázdný list, namočila brk a ve spěchu načmárala jména a tituly všech pěti členů jejich skupinky, přičemž stránku pokropila sprškou černých kaněk. Zatímco psala, vyšel ven mnich s psacím pultíkem na podstavci. Klesal pod tíhou litiny a dubového dřeva. Nechápatě hleděl na drobnou ženu, která seděla v trávě jako dítě a psala. Pak pult odložil a knihu od ní převzal.

Alžběta uslyšela další výkřik, a když vzhledla, spatřila hlouček běžících mužů v kroužkovém brnění a s meči po boku.

„Tím nám byl udělen azyl, je to tak?“ zeptala se mnicha, aniž spustila zrak z blížících se mužů.

„Dokud zůstanete na posvěcené půdě, má paní, pak ano, až do skonání věků. Od této chvíle sem nesmí nikdo vstoupit.“ Poslední slova pronesl s plným vědomím toho, že ho uslyší i skupina mužů, kteří mezitím zvolnili a rozestoupili se kolem nich. Alžběta vedla dcery a matku do otevřených dveří a teprve uvnitř ponuré místnosti se ohlédl. Pomyslela si, že mladý mnich, který ještě stále mluvil, prokázal překvapivou odvalu. Snad mu ji dodávala jeho víra.

„Každý člověk, který poruší posvátný azyl, se stává zločincem, bude exkomunikován z církve, nikdy nesmí přistoupit ke svatému přijímání ani se oženit nebo být pohřben na hřbitově, nýbrž bude trpět zaživa i v pekle na věky věků, bude zatracen na tomto světě a hořet po smrti.“

Všechny tyto hrozby byly určeny mužům, kteří zlostně hleděli skrze dveřní otvor na Alžbětu. Teprve když si byla jistá, že se ji neodvážejí pronásledovat, otočila se a zmizela v temnotě. Neušla ani deset yardů, když se ozvaly porodní bolesti a ona musela potlačit výkřik, aby ji ti venku neslyšeli.

„Tohle Eduardovi neodpustím,“ sykla, když ji matka vzala za ruku a snažila se ji podepřít. „Kde vůbec je ten zatracený blázen?“

„Pst, kuřátko moje. Tvůj manžel podnikne proti nepřátelským armádám všechno, co bude moct, to přece víš. Takový hodný člověk! Teď jsi v bezpečí a to je hlavní.“

Obě pokračovaly dál do azylu v opatství a matka položila Alžbětě dlaň na vyboulené břicho. Hned ale vyjekla a zase ji odtáhla, jako by ji něco ušklo.

„Dítě už...?“

„Jestli je na cestě? Myslím, že ano. Popohnal ho ten úprk.“

K Alžbětinu údivu se matka rozesmála.

„Tvůj velký manžel si zaslouží syna. Modlím se, aby to byl chlapec. Pošlu toho mnicha pro opata. Budeme potřebovat porodní bábu a oddělenou místnost, kde by se dítě mohlo narodit.“

„Bojím se,“ hlesla Alžběta a hlas se jí zlomil.

„Proč? Copak jsem neporodila čtrnáct živých dětí? Vím toho tolik, co každá porodní bába, holubičko moje.“

„To je tím divným místem. Je tu taková zima a šero!“

Mezitím došly k dalším dveřím a Jacquetta zavedla dceru dovnitř, aniž se starala o to, co za nimi naleznou – hlavně že tam bude více světla než na chodbě. Povyk Alžbětiných dcer se v komnatě se stěnami obloženými dřevem, útulné a vonící leštídlem, lojem a potem, rozléhal o to více.

„Myslím, že to tady ujde,“ usoudila Jacquetta. „A vůbec, tohle místo není vůbec ničím divné. Pamatuj, že jsme na posvěcené půdě, má milá. Narodit se v klášterním azylu je jistě velkým požehnáním.“ Když se dostavila další kontrakce, Alžběta zalapala po dechu a odevdala se do matčiny péče.

Jasper Tudor seskočil z koně uprostřed rušného tržiště, a aniž se jedinkrát ohlédl, kráčel pryč. Nějaký řezník s červeným obličejem vykřikl, že ksakru nemůže nechat koně stát jen tak na ulici, ale Jasper si jej nevšímal.

„Poběž za mnou, chlapče,“ zavolal přes rameno. „Rychle!“ Jindřich hodil otěže řezníkovi, jehož lesklá očka prozrazovala zmatek a špatnou náladu.

„Počkej! Nemůžeš přece... hej!“ Jindřich rychle sesedl: bál se, aby se mu strýc neztratil v davu. Jasper už byl daleko vepředu, s ponurým výrazem si dlouhými kroky razil cestu mezi všemi prodavači, kteří se v tu brzkou hodinu sjeli do velšského Tenby. S východem slunce jich všude bylo plno, vlekli podnosy plné horkého chleba nebo košíky ryb z prvního úlovku dne. A všichni zřejmě vycítili, že když honem neuhnou, Jasper je klidně odstrčí nebo přejde rovnou přes ně.

Jindřich za sebou zaslechl další povyk a tentokrát to nebylo vyvolávání trhovců: křik byl stále vzrušenější, jako by už pronásledovatelé byli na dohled. Sklonil hlavu a nahrbil ramena, aby vypadal menší. Myslel si, že mezi lidmi budou v bezpečí. Na kočičích hlavách konečkonců nezanechávali žádnou stopu. Když se ohlédl, spatřil nad zástupem hlavy mužů v kroužkové zbroji a s tasenými meči a cítil, jak se mu strachy svírá žaludek. Zdálo se, že se vzteklý ryk a rachot převrácených trhoveckých pultů ozývá těsně za ním. Jindřich už už cítil, jak se po něm natahuje první ruka a snaží se jej zadržet.

Ve chvíli, kdy začínal věřit v záchranu, si musel přiznat, že je pronásledovatelé mohou oba snadno zabít. Ocítl se v ohrožení života a neměl čas oddávat se představám a chimérám. Nemohl si dovolit

podlehnout slabosti ubožáků schopných snít o vítězství spravedlnosti i cestou na popravčí lešení a s provazem na krku. Takový blázen nebyl. Ti, kdo je stíhali, byli tvrdí a bezohlední chlapi. Věděl, že si tisíckrát raději nechají zpřerážet kosti, než by se vrátili k hraběti s prázdnýma rukama.

Prudce dýchal a ještě přidal do kroku. Někdejší vysoké postavení nemohlo strýce Jaspera ochránit před zákonem. Jako obyčejného poddaného jej mohl kterýkoli královský úředník zatknout a podrobit mučení. Jistě, nakonec by Jindřich i strýc stanuli před soudcem a porotou, kteří by si vyslechli stížnosti žalobců, ale když proti nim bude svědčit hrabě Herbert, výsledek bude předem jasný.

Daleko pravděpodobnější přitom bylo, že strýce zabijí při zatýkání nebo skončí s železným hrotem šípů v zádech. Jindřich utíkal za Jasperem, cizincem, s nímž měl společné leda příjmení, a zvažoval, zda zabijí i jej samotného jako strýcova komplice. Říkal si, že ještě není všemu konec a on může vyváznout. Určitě se naskytne příležitost, aby se odpojil a ztratil v davu, nebo by se dokonce mohl vzdát některému ze strážných, jenž ho od vidění zná. Udivilo jej, že v něm podobné myšlenky vyvolávají provinilý pocit. Přesto nehodlal dobrovolně zemřít kvůli člověku, o němž skoro nic nevěděl, když se mu naskýkala šance přežít a spřádat další plány.

Dál se proplétali zástupem a on ze strýce nespouštěl oči. Prosmekl se tak blízko kolem učedníka vlekoucího poražené prase, až mládenec zavrával. Když se řeznický učeň otočil, aby mu pohrozil pěstí, Jindřich mu proklouzl za zády a z legrace hlasitě plácl po prasečím zadku. Stále rozčilenější učedník se začal otáčet na opačnou stranu, ale to už byl Jindřich pryč a tak tak stačil zahlédnout, že strýc zmizel v přítmí lékárny.

U jejích dveří Jindřich zaváhal a ohlédl se zpět na rušnou ulici. Zbrojnoši tam stále byli – a nebezpečně blízko. Zřejmě chtěli stůj co stůj dál stíhat svou kořist a Jindřichovi se zdálo, že slyší jejich hlasy.

Cítil, že by je za sebou mohl vodit křížem krážem celý den, ale neměl nejmenší chuť padnout vyčerpáním. K přístavu ležícímu za útesy a řadou krámků na jejich úpatí mu zbývalo jen pár set yardů. A lékárna byla určitě jen past bez druhého východu. Stráže je tu najdou. Jindřich se zhluboka nadechl, aby se uklidnil. Možná bylo načase vzdát se lidem hraběte Herberta. Dostane výprask, ale těch už zažil...

Z myšlenek jej vytrhla šlachovitá ruka, jež se vysunula ze dveří lékárny, popadla jej za límec a vtáhla ho dovnitř. Jindřich zavrčel a ruka mu klesla k dýce za pasem, ale pak mu prsty sevřela čísi dlaň, a když vzhlédl, spatřil strýce.

„Nemůžeš tady stát jako vývěsní štít, co říkáš, chlapče?“ sykl Jasper. Prudce oddechoval a byl celý rudý, ale usmíval se koutkem úst a v jasných očích měl pobavený výraz. „Pojď dál.“

Se strýcovou rukou na rameni klopytal Jindřich po dřevěné podlaze krámků, uličkou mezi řadami skleněných nádob a lahviček. Regály byly tak plné zboží, že se mezi nimi skoro nedalo projít, a strýc se musel natočit a kráčet bokem, aby se dostal k pultu. Silně to tu páchlo octem a ještě něčím přinejmenším stejně hořkým. Jindřich si zacpal nos, aby nekýchl, a stále napůl naslouchal, zda neuslyší pronásledovatele. Vzhlédl, teprve když strýc oslovil majitele.

„Mistře Ambroži! Přeji vám dobrý den a Boží požehnání. Památujete se na mne? Víte, kdo jsem?“

„Myslím, že ano, můj pane,“ přisvědčil lékárník, ale netvářil se příliš potěšeně. Byl to malý mužík, úplně plešatý, a kůži na hlavě měl bledou a posetou bílými skvrnami následkem dlouhých let strávených v krámků, kam nezasvitlo slunce. Trochu připomínal jednu z těch podivných ryb, které civěly ze zabroušených láhví na vysokých regálech. Když se usmál, Jindřich si všiml, že má velmi krátké zuby ohlazené na malé plošky, jež sotva vykukovaly z dásní.

„Tohle je můj synovec, Ambroži, není o moc starší, než jsem byl já, když jsem naposledy navštívil tvoji lékárnu.“

Jindřich a starý muž si vyměnili ostražitě pohledy. To stačilo, aby se v lékárníkovi probudila odvaha.

„Tenhle... nový hrabě je ještě štěně, ale prý velmi pomstychtivé, pane,“ utrousil stařec a přitom cucal něco v ústech, až se mu tvář celá zkrivila. „Jestli budu obviněn z ukrývání psance, přijdu o hlavu, o živnost i o celý majetek. Odpusťte, můj pane. Znal jsem dobře vašeho otce a vím, že by si přál, abych prokázal službu jeho synovi, ale...“

Mluvil pomalu a Jasperovi docházela trpělivost.

„Mistře Ambroži, nechci od vás žádnou laskavost, jen abyste se díval jinam, když použijeme váš vchod do štol.“

Bledé čelo se zděšeně zkrabatilo.

„Ty staré dveře už jsou skoro dvacet let zatlučené,“ řekl stařec a otřel si rukou obličej, který se začínal lesknout potem.

„To nevadí. Mám ty muže v patách, mistře Ambroži. Jistě dobře střeží cesty do přístavu. Mohu se jim vyhnout jediné tudy. Čeká na mě loď. Už o mně neuslyšíte, ledaže vás jednou odměním za vaše mlčení. A teď mi prosím uhněte z cesty.“

Stařík se s lehkou úklonou odšoural stranou, Jasper nadzvedl pult připevněný na pantech a následován Jindřichem pospíchal dál.

„Věnujte se své apatyce, mistře Ambroži. Nikdy jsem tu nebyl.“

Jasper se prodíral řadami pytlů a dřevěných beden čekajících, až je někdo otevře. Zvedl kus železa používaný jako páčidlo a za chůze s ním točil v ruce.

Prostory za krámem se táhly překvapivě daleko. Omítnutý strop se nad nimi proměnil v opracovaný kámen, jako by byla chodba vyhloubena do útesů. Jindřich šel a pokyvoval hlavou. Slýchal o pašerácích, kteří používali tunely v Tenby. Starého lékárníka Jasperova prosba jistě nezaskočila.

Jasper se zastavil u stěny ze starých prken, jež jim přehrazovala cestu. On i jeho synovec vzhledli a ztuhli, když k nim z krámu dolehly zřetelné hlasy domáhající se odpovědi.

Nezbývalo jim moc času. Jasper vrazil železné páčidlo do štěrbinu a vytrhl prkna i s hřebíky. Zvětšil otvor volnou rukou, dřevo se rozpadlo na kusy a vyvalilo se mračno prachu spolu se závanem chladného vzduchu prosyceného čerstvou vlhkostí.

Tunel za prkny vedl do temnoty, stěny pokrývala plíseň a byly na dotek kluzké. Jasper neváhal a vrhl se do tmy. Jindřich ještě slyšel, jak někdo volá: „Tam! Vzadu!“, a byl pryč. Dýchal tak rychle, až se mu dělalo mdlo. Ještě se nemínili vzdát – tam vepředu jim kynula cesta k záchraně.

Strýc Jasper utíkal poslepu přímo za nosem, sto yardů, dvě stě, tři sta, jako by s jistotou věděl, že si nerozbijí hlavu v nečekaném zákrutu nebo o vyčnívající balvan. Jindřich měl co dělat, aby ho neztratil z dohledu, ale hrůza z toho, že by tam zůstal, dávala jeho nohám křídla. I tak bylo těžké udržet se strýcem krok. Jasper Tudor běžel o život a nehodlal se jen tak nechat dopadnout.

Když tunel konečně poprvé zahrnul, přišlo to tak nečekaně, že Jasper vrazil bokem do hrubého kamene, vykřikl bolestí a vyrazil si dech. Jindřich ho slyšel, jak sám sobě šeptem udílí pokyny, a pak znovu vyrazili do tak neprostupné temnoty, že neviděl ani vlastní natažené ruce, jimiž před sebou hmatál a šátral.

Jasper zpomalil a počítal, přejížděl prsty po stěně a konečně nasmátal rozsedlinu. Znovu zabočili doprava, hlasy pronásledovatelů utichly a těm dvěma se zdálo, že je zaplavilo ticho samotných útrob země. Jindřich se náhle uvolnil a nic jej nerozptylovalo. Bylo to chladné, klidné místo páchnoucí kamenem a hlínou, místo bez života, beze zvuků, možná i místo smrti, ale aspoň tu vládl mír. Jindřich využil toho, že jej ve tmě nikdo nevidí, a usmál se, když si uvědomil, jak je mu dobře. Strýc zápasil o každý nádech, ale stále šel a polohlasně počítal a Jindřich si náhle všiml, že temnotou pronikají sotva znatelné šedivé pruhy. Tam vepředu bylo světlo, a když se Jasper znovu rozběhl, bylo jej kolem čím dál víc. Objevila se malá

dvířka z rozpraskaných prken zarostlých kapradím a ostružiním. Držela na závoru, kterou Jasper zvedl a dvířka bez váhání otevřel.

Sluneční světlo je oba oslepilo. Číhat tam na ně v tu chvíli ozbrojenci, sebrali by je snadno jako malé kluky. Nečekal tu ale nikdo a Jindřich mohl jen zírat na oblázkovou pláž. Dvířka uzavírala ústí rozsedliny hluboko mezi přístavními útesy a byla skryta před zraky kolemjdoucích. Na mořské hladině se na kotvě houpalo pět nebo šest lodí. Nad obloze křičeli raci a Jindřich i jeho strýc se příkradli k vnějšímu okraji útesu a přehlédli celé přístaviště.

Zbrojnoši už čekali: čtyři, v livřejích rodu Herbertů. Byli patřičně ostražití a měli zbraně, ale hleděli na silnici směrem k městu. Jindřich cítil Jasperův pohled, zadíval se strýci do očí a spatřil v nich pobavení i úlevu.

„Vidíš tamhle tu veslici?“ zeptal se Jasper. „Pod vlajkou s jelenem? Ta je moje. Odveze nás ke skvělé lodi, co na nás čeká, té se sníženým trupem uprostřed. Rozumíš?“ Počkal, až synovec přikývne, a poklepal mu na rameno. „Takže, chlapče: možná sis všiml, že dva z těch zbrojnošů mají kuše. Nemůžeme k veslici utíkat, protože ti dva se k nám přiblíží a střelí nás do zad, zatímco nám veslaři poplují vstříc. Musíme jít pěkně pomalu, zvolna, a nejlépe jeden po druhém. Platí?“

„Proč zrovna jelen?“ podivil se Jindřich. Viděl, jak se strýc překvapeně zamračil a znovu pohlédl na strážce čekající jen dvě stě yardů odtud.

„Desaterák, chlapče. Narodil jsem se v Hertfordshiru. Stejně jako můj bratr. A teď už jdi.“ Štulcem pobídl synovce do kroku, ale Jindřich vzdoroval a tvářil se zarputile.

„Desaterák?“

„Hrabství Hertfordshire ho má ve znaku. A možná je v tom i trocha ironie, protože mě celý život štváli jako jelena. Pořád jsem lovná zvěř, pokud jsi snad zapomněl,“ dodal a znovu Jindřicha pobídl.

„Počkej!“ vyštěkl Jindřich a ucukl. „Moje matka byla Angličanka. Jestli se i můj otec narodil v Anglii, jak to, že já jsem Velšan?“

Jeho strýc se přestal tvářit tak přísně. Navzdory zběsilému pronásledování, kdy jim byli vojáci v patách a vyhlíželi je i na břehu, se zasmál. Ale synovec myslel otázku vážně, a tak mu Jasper odpověděl:

„Copak to nevíš? Nezáleží na tom, odkud pocházíme. Jsi tím, kým ses narodil – tím, čí krev v sobě máš. Na místě narození záleží leda... leda když máš platit daně. Tewdyrové jsou velšský rod, synku.“ Jasper vyslovil jejich příjmení s tak silným přízvukem, že Jindřichovi znělo cize. „Tak se jmenoval můj otec. Tví předkové stáli při Glendowerovi, když bojoval proti anglosaským praporům s bílým drakem. Já za to Glendowera ctím, třebaže ho Angličané porazili. Byli odjakživa houževnatí. A jestli ti jde o místo narození, tak ses narodil na hradě Pembroke!“ Když viděl, že se chlapec pořád tváří nešťastně, poplácal ho po rameni.

„Podívej, mně i tobě koluje v žilách stejná krev, zčásti francouzská, trochu anglická a taky ta nejlepší velšská, jaká byla kdy prolita za spravedlivou věc. Už jsi někdy ochutnal brandy nebo žitnou?“ Jindřich zmateně zavrtěl hlavou. „Ach, tak to tě ušetřím řečí o tom, jak dobrý nápoj z nich lze namíchat. Pamatuj si jen tohle: muži tvé krve pozvedli prapor krále Cadwalladera zvaného Rudý drak, *Ddraig Goch*. Byl stejné barvy jako lancasterská růže, nemá to svoje kouzlo? Je to důležité, synku. Je důležité, abys neudělal hanbu všem těm, kdo nesli tvé jméno a měli tvou krev, těm, co tu byli před námi a čekají na nás na onom světě. Nechci, aby ses musel stydět, až se s nimi setkáme.“ Jindřich byl ohromen, když uviděl, že se Jasperovi v očích zatřpytily slzy. „Kéž bys mohl poznat svého otce, chlapče. Teď jsi tu ty, vznešený a statečný hoch – poslední z jeho rodu. Buď na to hrdý. Rozumíš? Ať už jsi připraven nebo ne, čas nadešel.“ Strýc se znovu zahleděl do míst, kde slunce ozařovalo písek a oblázky a třpytilo se na modrém moři. Vojáci zatím popošli o kus dál a stáli asi

tři sta yardů od místa, odkud je oba Tudorové pozorovali. Jasper se usmál.

„Jindřichu, můj bratr nebyl hloupý. Lehce mě porazil v šachu, a ani to nevypadalo, že by se musel moc snažit. Takže když teď řeknu jeho jedinému synovi, aby utíkal k veslici, bude jeho syn utíkat, je to jasné? Jeho syn, jeho skvělý chlapec z rodu Tudorů nebude zpochybňovat rozkaz. Poběží, jako by mu za patami hořel pekelný oheň, což se nejspíš opravdu stane.“

„Říkal jsi, že mám jít pomalu,“ namítl Jindřich.

„Změnil jsem názor. Když půjdeš krokem, mám obavy, že se znovu začneš hádat. A to už bych asi nevydržel.“ V očích se mu zajiskřilo, ale zamračený mládenec, který si ho prohlížel, neměl chuť žertovat.

„Měl bys jít první. Jsi unavený. Jestli nás zahlédnou, nedokážeš běžet dost rychle.“

„Tvé ohledy mě těší,“ začal Jasper, ale Jindřich energicky zavrtěl hlavou.

„Nejde o ohledy. Nemůžu si být jistý, jestli mě tví lidé vezmou do člunu bez tebe. Měl bys jít první.“

Jasper na něj ohromeně pohlédl a zavrtěl hlavou, jako by nemohl uvěřit tomu, co slyší. Nakonec sevřel ústa do tenké linky.

„Utíkej, synku. Dělej. Běž, nebo tě zabiju sám, jako že je Bůh nade mnou!“ S námahou dostrkal Jindřicha do slunečního svitu a oba vyrazili ke člunu. Jasper nesl dost těžce, když viděl, jak rychle se zvětšuje mezera mezi ním a chlapcem, který pelášil jako zajíc. Jasper se neodvažoval ohlédnout po strážných na nábreží. Stačil mu jediný letmý pohled, když za sebou uslyšel dupot utíkajících nohou. Všimli si jich. Kdesi za ním se rozlehl křik.

„Uvolněte lano!“ zařval na své lidi. Spatřil, jak první důstojník přeřezává nadehtovaný provaz, jímž byl člun přivázán k železnému úchytu. Plavidlo se div nepřevrhlo, když se malá šestičlenná posádka chopila vesel. Člun z Jasperovy lodi byl štíhlý a rychlý.

Deset kroků před Jasperem se Jindřich odhodlal k mohutnému skoku, prolétl vzduchem, urazil vzdálenost, která odpovídala jeho výšce, a pak jej zachytila změť rukou. Měl štěstí, že se pod ním neprolomilo žebrovní člunu a všichni se nepotopili, pomyslel si Jasper. Jeho vlastní myšlenky poháněl strach a horečné vzrušení. Dech měl přerývaný a nohy těžké a pomalé. Za sebou cítil dupot holínek na kamenné dlažbě a čekal, že každou chvíli přiletí šipka z kuše. Když dorazil na okraj mola, následoval synovcův příklad a střemhlav se vrhl do člunu. Neuměl plavat a zdálo se mu, že letí celou věčnost.

Prudce se uhodil do žeber o brlení veslice. Jeho muži vydali radostný pokřik a táhli ho do lodi, ale nohy měl pořád v ledových vlnách. Dokud visel celou vahou přes bok člunu, nemohli muži veslovat. Nakonec se svalil na vnitřní obšívku u dna veslice, lapal po vzduchu, smál se a hleděl na bílá oblaka letící po nebi.

„Veslujte! A skloňte hlavy!“ zavelel. V tu chvíli uslyšel tupé zacvakání kuší, jeden z francouzských veslařů pronikavě vykřikl a chytl se za hrud'. Jeho veslo vypadlo z rytmu a rozhodilo tím i to sousední. Jasper cítil, že se loď otáčí, a zaklel: s natočenou přídí budou pro vojáky na nábreží představovat dokonalý terč.

Zvedl se a jeho synovec zatím popadl umírajícího, překulil jej přes bok člunu a sám se chopil volného vesla: rychle a obratně se usadil na lavici a s výrazem naprostého klidu zanořil spolu s ostatními list vesla do vody.

Za nimi vykřikl další námořník a v jeho hlase se mísil úlek a hněv, ale Jasper si stačil všimnout, že muž nepřestává veslovat. Byl to zřejmě přítel mrtvého. Francouzského veslaře dohnalo rozhořčení až k slzám, ale dřel s ostatními a jen bez ustání proklínal Jindřicha Tudora.

Rozkymácená příď veslice se znovu stočila do původního směru a Jasper zahlédl, jak do vody zasvištěla šipka, jež člun dočista minula, a za ní se táhne světlá stopa bublinek. Veslaři si dovedli velmi

dobře představit bolest a horečnaté blouznění, které by je čekaly, kdyby je střela z kuše zasáhla. Zanořovali dřevěná vesla mohutnými záběry a tváře měli celé opuchlé a fialové, jak se usilovně snažili dostat co nejdál od přístaviště.

Jasper Tudor se unaveně svezl zpátky, opřel se o loket a o lavici a natáhl krk, aby viděl na svou loď, která se před nimi zvětšovala. Na jeho počest ji pojmenovali Pembroke. Zaplatil za ni a posádku poskytl francouzský král a Jasper si ji zamiloval. Od přídě k zádi měřila devadesát stop a šest palců, široká byla dvacet stop a čtyři palce, měla velkou trojúhelníkovou plachtu a lavice pro veslaře pro případ bezvětří. Galéru postavili Vlámové, byla elegantní a rychlá a Jasper neznal na celém velšském pobřeží druhou takovou, která by ji mohla dohonit.

„Není nádherná?“ podotkl k Jindřichovi, který se stále mořil u vesla. Starší z obou Tudorů nepřestával pokradmu sledovat námořníka probodávajícího Jindřichova záda nenávistným pohledem. Jasper neušel takový kus cesty a nepodstoupil tolik rizik jen proto, aby teď přišel o synovce ve rvačce nebo vinou jediného bodnutí dýky. S povzdechem nahmatl v kapse nožík, malý ostrý předmět jen o málo delší než palec.

Jindřich Tudor mohl od svého vesla pozorovat břeh, který se stále zmenšoval. Zbrojnoši mladého hraběte vypadali jako osamělé titěrné figurky na molech, hleděli za člunem a teď, když jim Tudorové upláchli, zřejmě zvažovali vlastní budoucnost.

Zatímco Jasper vše pozoroval, Jindřich se pro sebe usmál a mohutným nádechem nasál vzduch do útlé hrudi. Chlapec byl viditelně unavený, ale jeho strýc cítil, že chce dokončit svůj úkol, a nechal jej být. Když se přiblížili k trupu galéry Pembroke, námořníci složili vesla a chopili se lan, která jim z lodi shodili. Člun byl vmžiku připoután, jako by se ani nikdy neoddělil. Jasper kývl na synovce a ve stejném okamžiku spatřil, jak se námořník za Jindřichem vzty-

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Válka růží 4: Drak.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.